

AZƏRBAYCAN MÜƏLLİMİ

Azərbaycan
Respublikasının
Elm və Təhsil
Nazirliyinin orqanı

10 oktyabr 2026-cı il

№38 (9191)

www.muallim.edu.az

muallim@media.edu.az

AZƏRBAYCANIN AZAD EDİLMİŞ ƏRAZİLƏRİNİN BƏRPASINDA QARDAŞ DƏSTƏYİ BİZİM ÜÇÜN XÜSUSİ ƏHƏMİYYƏTƏ MALİKDİR

Özbəkistan Füzulidə Mirzə Uluqbəy
adına məktəb, Qazaxıstan
Kurmanqazı adına Uşaq Yaradıcılıq
Mərkəzi və Qırğızıstan Ağdamda
Manas adına məktəb inşa edib

“Azərbaycanın azad edilmiş ərazilərinin bərpasında qardaş dəstəyi bizim üçün xüsusi əhəmiyyətə malikdir. Özbəkistan artıq Füzulidə Mirzə Uluqbəy adına məktəb, Qazaxıstan Kurmanqazı adına Uşaq Yaradıcılıq Mərkəzi və Qırğızıstan Ağdamda Manas adına məktəb inşa edib. Biz bu yardımı çox yüksək qiymətləndiririk... Ölkələrimizdə sülh, təhlükəsizlik, siyasi və iqtisadi sabitlik bütün nailiyyətlərimizin təməli, Mərkəzi Asiya ölkələrinin və Azərbaycanın gələcək uğurlu inkişafının, qarşılıqlı fəaliyyətimizin möhkəmlənməsinin təminatıdır”.

Prezident İlham Əliyevin Türkmənistanın Türkmenbaşy şəhərində oktyabrın 8-də keçirilən Azərbaycan Respublikası və Mərkəzi Asiya Dövlət Başçıları 8-ci Məşvərət görüşündəki çıxışından

Nazirlər Kabineti Ağdam məktəbi ilə bağlı qərar verdi

Ağdam rayonunun Xıdırlı kənd tam orta ümumtəhsil məktəbinə qırğız xalqının dastan qəhrəmanı Ayköl Manasın adı verilib.

Bununla bağlı Baş nazir Əli Əsədov qərar imzalayıb.

Qərara əsasən, Elm və Təhsil Nazirliyi və Ağdam Şəhər İcra Hakimiyyəti bu Qərardan irəli gələn məsələləri həll etməlidirlər.

Təhsildə Yeni Çağırışlar VII Beynəlxalq Forumu keçirilib

PISA 2025 tədqiqatlarında Azərbaycanın uğurlu nəticə göstərməsinə də diqqət çəkək. Yaxşı hal ondan ibarətdir ki, Bakı şəhərinin nəticələrinə baxdıqda, əvvəlki dövrlərlə müqayisədə nəticələrin əsaslı şəkildə artdığını görürük. Təbii ki, bu işdə bizim ən böyük uğur müəllimlərimizin əməyidir. Təhsil hər kəsin bir yerdə, əməkdaşlıq şəraitində görməli olduğu bir işdir.

Bax səh.2

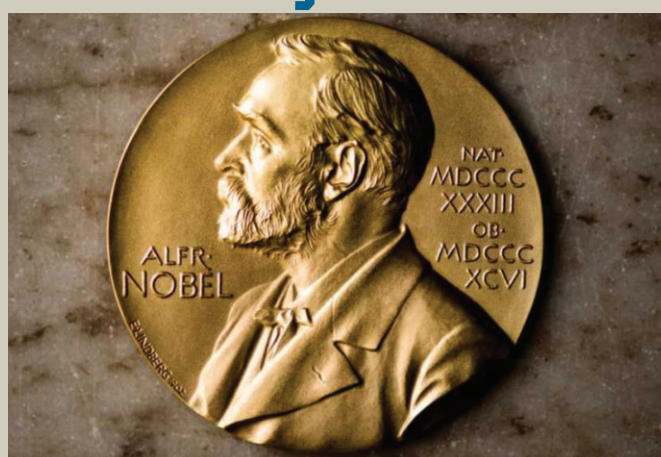
Ziya Səlcuqun təhsil işçiləri üçün ustad dərsi keçirilib

Sürətli dəyişikliklərin müşahidə olunduğu dövrdə insanın özünə və ətrafındakılara münasibətini yenidən nəzərdən keçirməsi, xüsusilə uşağın dünyasını anlamağa çalışması vacibdir. Uşağın inkişafında böyüklərin münasibəti və ünsiyyəti mühüm rol oynayır.

Bax səh.5

2026-CI İLİN İNQİLABI KƏŞFLƏRİ Nobel laureatlarının adları açıqlandı

Bax səh.7

“Rəqəmsal məktəb”
platformasının əhatə
dairəsi genişləndirilir

Bax səh.3

“Maarifçi”likdən
başlanan uğur yolu

Bax səh.4

Qarabağda və Şərqi
Zəngəzurda müəllim
olmaq böyük qürurdur

Bax səh.6

Məktəblilərimiz
beynəlxalq olimpiadada
uğur qazanıblar

Bax səh.8

TƏHSİL HƏR KƏSİN BİR YERDƏ, ƏMƏKDAŞLIQ ŞƏRAİTİNDƏ GÖRMƏLİ OLDUĞU BİR İŞDİR

Oktyabrın 5-də Bakı Dövlət Universitetində “Daha təhsilli gələcək” devizi ilə Təhsildə Yeni Çağırışlar VII Beynəlxalq Forumu keçirilib. “Şəhərsalma və Memarlıq İli”nə həsr olunan Forum Elm və Təhsil Nazirliyinin təşəbbüsü, “Regional İnkişaf” İctimai Birliyi və “T-Network” təhsil işçilərinin təcrübə və kommunikasiya platformasının təşkilatçılığı ilə hibrid formatda baş tutub.

Emin Əmrullayev

Təhsildə Yeni Çağırışlar VII Beynəlxalq Forumu keçirilib

Andreas Şleyxer

“Ən narahatedici məqam süni intellekt əs-rində ən çox ehtiyac duyulan bacarıqlardır: tələbələrə məlumatı qiymətləndirmək, müxtəlif mənbələr arasında əlaqə qurmaq, tənqidi düşünmək və ətrafımızdakı dünya haqqında mühakimə yürütmək qabiliyyətində geriləmədir

Mütaliədən həzz alma səviyyəsinin aşağı düşməsi və rəqəmsal oxumağa doğru meyl süni intellekt dünyasında ehtiyacımız olan bacarıqları zəiflədə bilər. PISA tədqiqatının nəticələri göstərir ki, mətni xülasə etmək kimi tapşırıqlar üçün süni intellekt çəhətlərindən istifadə edən tələbələr, bu vasitələrdən istifadə etməyənlərlə müqayisədə oxu bacarığı üzrə daha aşağı nəticələr göstərməyə meyillidirlər. Həmçinin bu tələbələr öyrənməyə qarşı daxili motivasiya səviyyələrinin daha aşağı olduğunu bildirirlər

Süni intellekti öyrənməyə qısa yol kimi görməməliyə. Onu hazır cavablara aparan qısa yol kimi deyil, təkəllürü və öyrənməni gücləndirmək üçün pedaqoji məqsədlə istifadə edilən bir alət kimi tətbiq etməliyə

Təhsil biza təcrüd olunmuş, avtomatlaşdırıla bilən tapşırıqların cəmindən daha çox bir şey olmağa kömək etməlidir. Süni intellektin yüksəlişi təhsilin diqqətini koda çevrilə bilməyən insani bacarıqlara yönəltməlidir. Bunlar mürəkkəb vəziyyətlərdə yol tapmaq, qeyri-müəyyənlik şəraitində etik mühakimələr yürütmək, mürəkkəb sosial münasibətlər qurmaq və həqiqətə yeni bir şey yaratmaq bacarıqlarıdır. Əgər təhsil bu insani bacarıqları qətiyyətlə qoruması, süni intellekt cəmiyyətlərimizin bünövrəsini sarsıda bilər

Forumun əsas məqsədi təhsildə yeni çağırışları və müasir yanaşmaları müzakirə etmək, emosional balans, şüurlu qavrayış və rifahı dəstəkləyən təhsil mühitinin formalaşdırılması ilə bağlı beynəlxalq təcrübələri bölüşmək olub.

Dövlət Himninin səsləndirilməsi ilə başlayan tədbirdə şəhidlərimizin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad olub.

Forumda ev sahibliyi edən Bakı Dövlət Universitetinin rektoru Elçin Babayev salamlama nitqi ilə çıxış edərək Forumun 5 Oktyabr — Beynəlxalq Müəllimlər Günü təsadüf etməsinin xüsusi əhəmiyyət daşıdığını vurğulayıb. Rektor müasir universitetin yalnız mütəxəssis hazırlayan deyil, həm də yeni bilik yaranan, elmi tədqiqat və innovasiyaları təşviq edən intellektual mərkəz kimi fəaliyyət göstərməsinin vacibliyini qeyd edib. O, təhsil və elmin inteqrasiyasının, tələbələrə tədqiqat bacarıqlarının inkişafının və onların global rəqabət mühitində hazırlanmasının ali təhsilin əsas prioritetlərindən olduğunu bildirib.

Rektor daha təhsilli gələcəyin formalaşdırılmasının ümumi məsuliyyət olduğunu vurğulayaraq texnoloji inkişafın mərkəzində insanın, onun düşüncəsinin, yaradıcılığının və məsuliyyətinin dayanmasının vacibliyini diqqətə çatdırıb. Elçin Babayev forumun fikri və təcrübə mübadiləsinə, yeni təşəbbüslərə və əməkdaşlıq əlaqələrinin formalaşmasına mühüm töhfə verəcəyinə əminliyini ifadə edərək iştirakçılara uğurlar arzulayıb.

“Regional İnkişaf” İctimai Birliyinin Layihələr və könüllülərlə iş şöbəsinin müdiri Adilə Əliyeva Forum iştirakçılarını salamlayaraq bildirib ki, təhsil prosesində innovativ yanaşmaların tətbiqi, müəllimlərin peşəkar inkişafının gücləndirilməsi və milli-mənəvi dəyərlərin formalaşdırılması xüsusi əhəmiyyət daşıyır.

Adilə Əliyeva bildirib ki, “Regional İnkişaf” İctimai Birliyi elm və təhsil sahəsində layihələrə xüsusi önəm verir. Regionlarda təhsilə marağın artırılması,

gənclərin təhsil imkanları barədə məarifləndirilməsi və təhsilin davamlılığının təşviqi istiqamətində müxtəlif təşəbbüslər həyata keçirilir. Adilə Əliyeva əvvəlki illərdə həyata keçirilən təhsil təşəbbüsləri, o cümlədən inklüziv təhsilin inkişafına yönəlmiş layihələr barədə də danışdı. Adilə Əliyeva forumun qabaqcıl beynəlxalq təcrübəsinin və təhsildə yeni yanaşmaların müzakirəsi baxımından əhəmiyyətini vurğulayıb.

Açıış nitqi ilə çıxış edən elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev çıxışının əvvəlində 5 Oktyabr — Beynəlxalq Müəllimlər Günü münasibətilə bütün müəllimləri təbrik edib, təhsilin inkişafında onların mühüm rolunu vurğulayıb.

Nazir təhsilin əsas məqsədinin hər bir şagirdin öyrənməsini təmin etmək olduğunu bildirərək təhsilin əlçatanlığı, keyfiyyəti və bərabər imkanların yaradılmasının prioritet istiqamətlərdən olduğunu qeyd edib. Emin Əmrullayev PISA 2025 nəticələrində Azərbaycanın əldə etdiyi müsbət dinamikanı qeyd edib və bu uğurda müəllimlərin əməyinin xüsusi rolunu vurğulayıb və əlavə edib ki, təhsil hər kəsin bir yerdə, əməkdaşlıq şəraitində görməli olduğu bir işdir. O, həmçinin müasir cəmiyyətin müəllimlərdən yeni bacarıqlar tələb etdiyini və son illərdə fənn müəllimlərinin peşəkar inkişafında əhəmiyyətli irəliləyişlərin olduğunu bildirib.

Emin Əmrullayev süni intellektin təhsildə yaratdığı imkanlardan da danışdı. Qeyd edib ki, bu texnologiyalar qiymətləndirmə proseslərinin təkmilləşdirilməsi, şagird nailiyyətlərinin və müəllim fəaliyyətinin daha çevik ölçülməsi baxımından mühüm imkanlar yaradır.

Daha sonra İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatının (OECD) Təhsil və Bacarıqlar Departamentinin direktoru Andreas Şleyxer “PISA-dan çıxarılan dərslər: öyrənməni gələcəyə hazırlamaq” mövzusunda əsas məruzə ilə onlayn formatda çıxış edib. Andreas Şleyxer süni intellekt dövründə tənqidi düşünmə, məlumatı qiymətləndir-

mə və müxtəlif mənbələr arasında əlaqə qurmaq kimi bacarıqların əhəmiyyətinin daha da artdığını bildirib. O qeyd edib ki, süni intellekt təhsildə hazır cavablara aparan qısa yol kimi deyil, təkəllürü və öyrənmə prosesini gücləndirən pedaqoji vasitə kimi tətbiq olunmalıdır. Andreas Şleyxer vurğulayıb ki, təhsil sistemi texnologiyanın avtomatlaşdırma bilmədiyi — mürəkkəb vəziyyətlərdə qərar qəbul etmək, etik mühakimə yürütmək, sosial münasibətlər qurmaq və yeni ideyalar yaratmaq kimi insani bacarıqların inkişafına xüsusi diqqət yetirməlidir.

Forum çərçivəsində TOBB İqtisadiyyat və Texnologiya Universitetinin Süni İntellekt Mühəndisliyi kafedrasında elm və fəlsəfə üzrə koordinator, müəllim və yazıçı Anuşirvan Mianci, Estoniyada təhsil müəssisələrinin memarlığı üzrə ixtisaslaşmış memar Gert Guriev, Sinqapur Müəllimlər İttifaqının baş katibi Mayk Tirumən və Varkey Fondunun direktoru Avqustin Porres tərəfindən müxtəlif mövzularda təqdimatlar edilib. Təqdimatlarda “İnformasiya bolluğu, məna qıtlığı”, “Gələcəyin məktəbi: memarlıq öyrənmə, rifah və ictimai necə formalaşdırır?”, “Təhsildə süni intellekt: Sinqapurun ilk təcrübələri” və “Heç kim baxmayanda: süni intellekt dövründə xarakter tərbiyəsi” mövzularına toxunulub.

Forum çərçivəsində həmçinin nüfuzlu professor Ziya Səlcuqla sual-cavab sessiyası keçirilib. Müzakirələrdə təhsildə yüksək nəticə gözləntisi ilə şagird rifahı arasında balansın qurulması, şüurlu düşünmə bacarıqlarının inkişaf etdirilməsi, məktəb mühitinin pedaqoji dizaynı və davranış memarlığı, rəqəmsal pəhriz, məktəb memarlığının öyrənmə motivasiyasına və rifah təsiri, eləcə də süni intellektdən istifadə zamanı real bilik və bacarıqların obyektiv qiymətləndirilməsi kimi mövzulara toxunulub.

Forum bədii hissə ilə yekunlaşıb.

Məziyyə KAZIMZADƏ

Diskussiya yaradacaq mövzulardan biri də odur ki, süni intellekt Azərbaycan təhsilində, məktəblərdə dostumuzdur, yoxsa rəqibimiz və ya sadəcə köməkçidir? Biz onun verdiyi qərarları icra edirik, yoxsa süni intellekt biza kömək edəcək?

Süni intellektin tətbiqi təhsilin müxtəlif mərhələlərində qiymətləndirmənin keçirilməsində böyük imkanlar yaradır. Bu mənada ki, artıq istər mətnlərin yoxlanılması, istər sifahi cavabların qiymətləndirilməsi daha asandır

Öyrənmə ilə bağlı olan nailiyyətlərin, müəllim fəaliyyətinin ayrı-ayrı komponentlərinin sürətlə ölçülməsi və bir struktura salınması, o cümlədən müəllim fəaliyyəti və şagird nailiyyəti arasında əlaqəni daha yaxşı başa düşmək baxımından düşüncəm ki, süni intellekt olduqca vacib bir imkan yaradacaq

Şagirdlər öyrənirləmi?” sualına cavab əgər bəli olarsa, onda proses irəliləyir doğru gedir. Vox, “Şagirdlər öyrənirləmi?” sualını biz ümumiyyətlə, cavablandırmadan, yalnız şagirdin ətrafında olan başqa məsələləri müzakirə edirik, doğru bir şey deyil. Yeni təhsilin mahiyyəti, mərkəzi, bütün məqsədi şagirdlə bağlıdır

Gündəlik müzakirələrin, ictimaiyyət arasında söylənilən fikirlərin predmeti 50%-dən az halda şagird haqqındadır. Müzakirələr daha çox böyük, inzibati problemlər, onların şəxsi gündəliyi haqqındadır. Amma bizim məktəbimizin ən vacib müzakirə mövzusu şagirdlərimizin öyrənilir-öyrənməməsidir

Son 10 ildə fənn müəllimlərində irəliləyir köklü, əhəmiyyətli dəyişikliklər var. Bu bizi sevindirir. Əminəm ki, bu, təhsilimizin gələcəkdə daha keyfiyyətli olması üçün vacib məqamdır

Təhsil haqqında danışarkən biz təhsilin əlçatan olmasını, yeni insanların təhsil alması üçün imkanların olmasını nəzərə almalıyıq. Çünki təhsil varsa, amma vətəndaşlar üçün əlçatan deyilsə, onda təhsil yoxdur mənasındadır

Elm və Təhsil Nazirliyi təhsilin keyfiyyətli olması və vətəndaşlar üçün bərabər imkan yaratması baxımından, istər bölgələrdə, istərsə də paytaxtda müxtəlif sərəfələri olan, müxtəlif qrupları təmsil edən vətəndaşlar üçün eyni imkanlar çərçivəsində əlçatan olmasına çalışır

PISA 2025 tədqiqatlarında Azərbaycanın uğurlu nəticə göstərməsinə də diqqət cəmək. Yaxşı hal ondan ibarətdir ki, Bakı şəhərinin nəticələrinə baxdıqda, əvvəlki dövrlərlə müqayisədə nəticələrin əsaslı şəkildə artdığını görürük. Təbii ki, bu işdə ən böyük uğur müəllimlərimizin əməyidir. Təhsil hər kəsin bir yerdə, əməkdaşlıq şəraitində görməli olduğu bir işdir

Elm və təhsil naziri Somali Federativ Respublikasının fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri və Rəqəmsal Əməkdaşlıq Təşkilatının Baş katibi ilə görüşüb

Elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev Somali Federativ Respublikasının Azərbaycan Respublikasındakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Abdinur Dahir Fidow ilə görüşüb.

Görüş çərçivəsində Somali Federativ Respublikası ilə elm və təhsil sahəsində həyata keçirilən əməkdaşlıq və gələcəkdə icrası nəzərdə tutulan təşəbbüslər barədə müzakirələr aparılıb.

Oktyabrın 6-da elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev Rəqəmsal Əməkdaşlıq Təşkilatının (DCO) Baş katibi xanım Dima Əl-Yəhyanın rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Görüş zamanı ölkəmizin bu il Rəqəmsal Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv olmasından sonra Elm və Təhsil Nazirliyi ilə təşkilat arasında qarşılıqlı maraq doğuran istiqamətlər üzrə əməkdaşlıq perspektivləri müzakirə olunub. Eyni zamanda, təhsildə rəqəmsal transformasiya, innovasiya və startap ekosisteminin inkişafı sahələrində, eləcə də SABAH-city ilə birgə mümkün ortaq təşəbbüslər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Təhsilin inkişafında xidmətləri olan təhsil işçiləri təltif ediliblər

Elm və təhsil naziri Emin Əmrullayevin müvafiq əmrinə əsasən, təhsilin inkişafındakı xidmətlərinə, gənc nəslin təlim-tərbiyəsi sahəsində yüksək nailiyyətlər əldə etdiklərinə görə və 5 oktyabr - Beynəlxalq Müəllimlər Günü münasibətilə 104 nəfər “Azərbaycan Respublikası qabaqcıl təhsil işçisi” döş nişanı, 290 nəfər isə “Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin Fəxri Fərmanı” ilə təltif edilib.

Nazir müavini Kənan Kərimzadə Qəbələdə vətəndaşları qəbul edəcək

Elm və təhsil nazirinin müavini Kənan Kərimzadə 22 oktyabr tarixində Qəbələ şəhərində vətəndaşları qəbul edəcək.

Qəbulda Qəbələ və Oğuz sakinləri iştirak edə bilirlər. Adıçəkilən rayonların sakinləri 16 oktyabr (saat 18:00-dək) tarixinədək Elm və Təhsil Nazirliyinin Çağrı Mərkəzinin 146 — 11 nömrəli telefonuna (yalnız iş günləri və saatları ərzində) zəng etməklə qəbula yazılı bilirlər. Bununla yanaşı, nazirliyin rəsmi saytınn https://edu.gov.az/az/contact_us bölməsinə elektron formada və ya +994 51 206 78 48 nömrəsinə “WhatsApp” vasitəsilə müraciət göndərmək mümkündür. Nəzərinizə çatdırırıq ki, qəbulda iştirak üçün qeydiyyat mütləqdir.

Dövlət Proqramları ölkələr arasında təhsil sahəsində əməkdaşlığın inkişafına töhfə verir

Nazir müavini Azərbaycanla Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığı arasında Hökumətlərarası Komissiyaanın iclasında çıxış edib

Elm və təhsil nazirinin müavini Həsən Həsənlı Bakıda keçirilmiş Azərbaycan Respublikası ilə Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığı arasında ticarət və iqtisadi əməkdaşlıq məsələləri üzrə Hökumətlərarası Komissiyaanın 8-ci iclasında iştirak edib. İclasda çıxış edən nazir müavini iki ölkə arasında elm və təhsil sahəsində əməkdaşlığın cari vəziyyəti barədə iştirakçıları məlumatlandırıb.

Həsən Həsənlı çıxışında Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığında təhsil alan tələbələrə önəmli sayını vurğulayaraq Dövlət Proqramları, eləcə də ikili diplom proqramlarının ölkələr arasında təhsil sahəsində əməkdaşlığın inkişafına verdiyi töhfəni qeyd edib. Bununla yanaşı, qarşılıqlı təcrübə mübadiləsinin genişləndirilməsi, birgə layihələrinin dəstəklənməsi, eləcə də ali təhsil müəssisələri arasında əlaqələrin inkişaf etdirilməsi istiqamətində görülən işlər barədə də məlumat verib.

Komissiyaanın iclasında həmçinin iki ölkə arasında ticari-iqtisadi, sənaye, energetika, informasiya-kommunikasiya texnologiyaları, kənd təsərrüfatı, qida təhlükəsizliyi, mədəniyyət, eləcə də turizm sahələrində əməkdaşlığın mövcud vəziyyəti və potensial imkanları müzakirə olunub. Sonda Hökumətlərarası Komissiyaanın 8-ci iclasının yekunlarına dair Protokol imzalandı, 2026–2027-ci illəri əhatə edən, 10 istiqamət üzrə 60-dan çox tədbiri özündə birləşdirən Fəaliyyət Planı qəbul edilib.

Nazir müavini Türkiyənin milli təhsil nazirinin müavini ilə görüşüb

Oktyabrın 7-də elm və təhsil nazirinin müavini Həsən Həsənlı ölkəmizdə səfərdə olan Türkiyə Respublikasının milli təhsil nazirinin müavini Ömer Faruk Yelkenci ilə görüşüb.

Görüş çərçivəsində Türkiyə Respublikası ilə təhsil sahəsində hazırda həyata keçirilən, eləcə də gələcək mümkün əməkdaşlıq imkanları barədə müzakirələr aparılıb.

“RƏQƏMSAL MƏKTƏB”

platformasının əhatə dairəsi genişləndirilir

2026—2027-ci tədris ilindən etibarən “Rəqəmsal məktəb” platforması Bakı şəhəri ilə yanaşı, ölkənin digər regionlarında da tətbiq olunacaq. Yeni tədris ilindən etibarən platformadan Abşeronda 47, Gəncədə 50, Mingəçevirdə 29, Sumqayıtda 48 və Naxçıvanda 20 məktəbdə istifadə ediləcək. Beləliklə, ümumilikdə daha 194 məktəb platformaya qoşulacaq.

Layihənin əsas məqsədi təhsil prosesinin rəqəmsallaşdırılmasını sürətləndirmək, məktəb idarəetməsində müasir texnologiyalardan istifadə imkanlarını genişləndirmək, şagird, müəllim, valideyn və məktəb rəhbərliyi arasında qarşılıqlı əlaqəni daha çevik və səmərəli şəkildə təmin etməkdir. “Rəqəmsal məktəb” platformasının genişləndirilməsi ilə müəllimlər üçün tədris prosesinin idarə olunmasında yeni rəqəmsal imkanlar yaradılacaq. Belə ki, müəllimlər dərslərini elektron formada aparacaq, bununla da kağız daşıyıcılardan istifadənin mərhələli şəkildə azaldılması və tədris məlumatlarının vahid rəqəmsal mühitdə idarə olunması təmin ediləcək. Bununla yanaşı, platforma istifadəçiləri süni intellekt əsaslı rəqəmsal hə-

lərə çıxış əldə edəcəklər. Bu imkanların tədris prosesində müasir texnologiyalardan daha səmərəli istifadəyə, müəllimlərin gündəlik fəaliyyətinin optimallaşdırılmasına və təhsil prosesinin fərdiləşdirilməsi imkanlarının genişləndirilməsinə xidmət etməsi nəzərdə tutulur. Şagirdlər platforma üzərindən müxtəlif tədris resurslarına çıxış əldə edəcəklər, gündəlik dərslər üçün lazımlı olacaq, həmçinin qiymətlərini elektron formada izləyə biləcəklər. Bu imkanlar şagirdlərin tədris prosesində öz nəticələrini və gündəlik fəaliyyətlərini daha rahat izləməsinə şərait yaradacaq. Valideynlər isə şəxsi kabinetləri vasitəsilə övladları ilə bağlı məlumatları elektron formada izləyə biləcəklər. Onlar platformada övladlarının davamiyyəti, qiymətləri və nizam-intizam göstəri-

ciləri barədə məlumat əldə edə, bununla da övladlarının təhsil prosesi və məktəbdəki fəaliyyəti barədə daha operativ məlumatlı ola biləcəklər. “Rəqəmsal məktəb” platforması vasitəsilə təhsil prosesinin müxtəlif istiqamətlərinin vahid rəqəmsal mühitdə təşkili, təhsil iştirakçıları üçün məlumat və xidmətlərə çıxışın asanlaşdırılması, məktəblərdə idarəetmə və kommunikasiya imkanlarının təkmilləşdirilməsi hədəflənir. Platformanın yeni regionlarda tətbiqi ilə daha çox məktəbin və təhsil iştirakçısının rəqəmsal həllərdən yararlanması təmin olunacaq. Bununla da rəqəmsal təhsil imkanlarının ölkə üzrə mərhələli şəkildə genişləndirilməsi və vahid rəqəmsal təhsil ekosisteminin formalaşdırılması istiqamətində növbəti addım atılacaq.

AzTU "SABAH.city"də süni intellekt əsaslı mərkəz yaradacaq

AzTU-nun Elmi Şurasının yeni tədris ilində ilk iclası keçirilib. İclasda Prezident İlham Əliyevin dağ-mədən və metallurgiya sənayesinin inkişafına dair Dövlət Proqramına həsr olunmuş müşavirədə və Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) VIII Qurultayında etdiyi çıxışlardan irəli gələn məsələlər müzakirə olunub. Dağ-mədən və metallurgiya sənayesinin inkişafına dair AzTU-da xüsusi proqramın hazırlanması qərara alınıb.

“SABAH.city” innovasiya şəhərciyində AzTU-nun süni intellekt əsaslı mühəndislik təhlükəsizliyi mərkəzinin yaradılması barədə qərar qəbul edilib. Mərkəz süni intellekt əsaslı kibernetiklik və müdafiə texnologiyaları üzrə fundamental və tətbiqi tədqiqatların aparılması, universitet-sənaye əməkdaşlığının genişləndirilməsi və sənaye ehtiyacları üçün innovativ həllərin hazırlanması və xidmətlərin göstərilməsinə xidmət edəcək.

“MAARİFÇİ”LİKDƏN BAŞLANAN UĞUR YOLU

Elm və təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanov “Maarifçi” tələbə-məzun proqramının iştirakçıları ilə görüşüb. Görüş zamanı “Maarifçi”lərin əldə etdikləri bilik və bacarıqlar, qarşılaşdıqları məsələlər, gələcək karyera perspektivləri və müasir əmək bazarının tələblərinə uyğun bacarıqların formalaşdırılması barədə fikir mübadiləsi aparılıb. Firudin Qurbanov gəncləri yaradılan imkanlardan səmərəli istifadə etməyə, praktiki təcrübə qazanmağa və daim öz üzərərində işləməyə çağırıb. Müasir əmək bazarında innovativ düşüncə, yaradıcı yanaşma, təşəbbüskarlıq, texnologiyalardan istifadə, ünsiyyət və komandada işləmək bacarıqlarının əhəmiyyətini vurğulayıb. ““Maarifləndirmək” “kimsə bilik vermək, bilik və mədəniyyət yaymaq” deməkdir”, - deyən nazir müavini “Maarifçi” proqramının mahiyyətindən danışaraq maarifçiliyin bilik və bacarıqların ötürülməsi, cəmiyyətin inkişafına töhfə verilməsi baxımından əhəmiyyətini qeyd edib. Bildirib ki, proqrama bu il rekord sayda müraciət daxil olub və seçim nəticəsində yeni iştirakçılar müəyyənləşdirilib.

Firudin Qurbanov müasir dövrdə gənclərin qarşısında yeni vəzifələrin dayandığını qeyd edərək, onların XXI əsrin tələblərinə cavab verən bilik və bacarıqlara, geniş dünyagörüşünə və müstəqil düşüncəyə qabiliyyətinə malik olmasının vacibliyini vurğulayıb ki, gənclər qarşısında yeni dövrün yeni vəzifələrini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev belə ifadə etdi: “Bizim gənclərimiz xarici dairələrin təsiri altına düşməməlidir, peşəkar, bilikli, həm fiziki, həm mənəvi cəhətdən sağlam olmalısınız və ələ etməlisiniz ki, Azərbaycan daim inkişaf etsin və müstəqil ölkə kimi öz sözünü desin, formal olaraq yox, real”.

Bu baxımdan ölkəmizin qarşısında duran prioritet məsələ - XXI əsrin tələblərinə cavab verən bilik və bacarıqlara malik, hərtərəfli dünyagörüşünə, öz ailəsinə, cəmiyyətə, dövlətə, ailədə və ölkəmizdə qəbul edilən mənəvi-əxlaqi dəyərlərə hörmət edən, Vətənin dinc quruculuğu və müdafiəsinə hazır olan yeni nəslin formalaşdırılmasıdır.

Bir neçə ildən sonra tamamilə yeni peşələr olacaq. Bu gün elə gənclər formalaşmalıdır ki, “çərçivədən” kənar düşüncə bacarıqları olsun, müstəqil təhsil almaq bacarıqları olsun, özünüinkişafın təmin etsin, öz intellektini artırsın.

Onlar yaxın zamanda, bu gün

Nazir müavini Firudin Qurbanov “Maarifçi”lərlə görüşüb

hələ müəyyənləşdirilməyən məsələləri həll etmək baxımında olmalıdır. Yalnız bilikli, yaradıcı və sağlam mənəviyyatlı gənclər ölkəmizin əsas gücü olacaq.

Müasir dünyanın texnoloji inqilab dövrünü yaşadığını, rəqəmsallaşmanın sürətləndiyini və süni intellektin həyat və düşüncə tərzini köklü şəkildə dəyişdirdiyini bildiren nazir müavini bu texnologiyaların əmək bazarına təsirinə diqqət çəkib. Həmçinin qeyd edib ki, gənclər süni intellekt alətlərindən istifadə etməklə yanaşı, onların iş prinsiplərini də anlamalı, texnoloji dəyişikliklərə hazır olmalıdırlar:

“Müasir dünya texnoloji inqilab dövrünü yaşayır. Dünyanın rəqəmsallaşması sürətlə gedir, süni intellekt sahəsi isə bəşəriyyətin həyat və düşüncə tərzini köklü şəkildə dəyişir. Süni intellekt texnoloji inkişafın ən mühüm global miqyasda rəqəbat-qabiliyyətliyin təmin edilməsində böyük əhəmiyyət daşıyır.

Bu prosesin mərkəzində isə gənclər dayanır. Süni intellekt gənclər üçün artıq sadəcə mürəkkəb bir texnologiya deyil, həm də yeni düşüncə və fəaliyyət tərzinə çevrilir. Süni intellekt əmək bazarını köklü şəkildə dəyişir və gənc nəslə transformasiyalara hazır olmalıdır.

Müasir gənclər yalnız süni intellekt alətlərindən istifadə etməklə kifayətlənməməli, həm də onların iş prinsiplərini başa düşməlidirlər. Neyron şəbəkələrinin təsirli imkanlarına baxmayaraq, yaradıcılıq, emosional intellekt, mürəkkəb kommunikasiya və innovasiya qabiliyyəti insanların məşinləri üstələdiyi sahələr olaraq qalır”.

Qərarların elmi araşdırma və təhlilə əsaslanmasının vacibliyinə də toxunan Firudin Qurbanov bu yanaşmanın daha düzgün və əsaslandırılmış qərarların qəbulunda mühüm rol oynadığını bildirib.

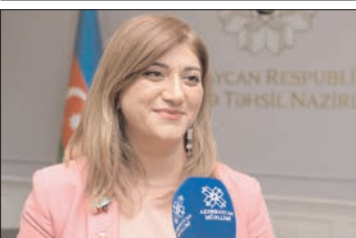
Görüşdə 44 günlük Vətən mü-

haribəsi və qazılan Zəfərin əhəmiyyətinə də toxunulub. Nazir müavini şəhidlərin və qazilərin fədakarlığının ölkəmizin inkişafı üçün yeni imkanlar yaratdığını qeyd edib. İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə təhsil infrastrukturunun bərpası və təhsil müəssisələrinin fəaliyyətinin təmin olunması istiqamətində görülən işlər diqqətə çatdırılıb.

Sonda proqram iştirakçıları onları maraqlandıran sualları nazir müavininə ünvanlayıblar.

Qeyd edək ki, “Maarifçi” tələbə-məzun proqramı Elm və Təhsil Nazirliyi və Təhsilin İnkişafı Fondunun təşəbbüsü ilə həyata keçirilir. Proqramın əsas məqsədi elm və təhsil sahəsində insan resurslarının formalaşdırılması, tələbə və məzunların praktiki fəaliyyət vasitəsilə sahəvi bilik və bacarıqlarının artırılması, müasir yanaşmaları öyrənmələri və təhsil islahatları prosesinə dəstək vermələridir.

Rəşid QARAYEV

Təlimdə əvvəlcə Elm və Təhsil Nazirliyinin Monitoring və qiymətləndirmə sektorunun məsləhətçisi, “Maarifçi” tələbə-məzun proqramının işçi qrupunun katibi Tünzalə Vəliyeva proqramın məqsədi, iştirakçılara yaratdığı imkanlar və mentorların bu prosesdəki rolu barədə danışdı. T.Vəliyevanın sözlərinə görə, “Maarifçi” tələbə-məzun proqramı insan resursları potensialının inkişafına, yeni təşəbbüslərin dəstəklənməsinə və gələcək kadrların yetişdirilməsinə xidmət edir: “Burada əsas məqsəd tələbə və yeni məzunların nəzəri biliklərini real iş şəraitində tətbiq etmələrinə imkan yaratmaq, onların peşəkar inkişafını dəstəkləmək və nazirlik sistemi üçün potensial kadrların formalaşmasına töhfə verməkdir. “Maarifçi” tələbə-məzun

Hazır cavab vermək, yoxsa yol göstərmək?

Mentor olmaq nə deməkdir? Gəncə işin qaydalarını öyrətmək, çətinlik çəkəndə köməyinə çatmaq, yoxsa bir addım geri çəkilib ona həll yolu tapmasına imkan vermək? Elm və Təhsil Nazirliyində keçirilən “Effektiv mentorluq: Potensialın aşkarlanması və inkişafı” adlı təlimdə də məhz bu suallara cavab axtarılb.

proqramının iştirakçıları üçün bu prosesin əhəmiyyəti yalnız iş təcrübəsi qazanmaqla bitmir. Proqram çərçivəsində təşkil olunan müxtəlif tədbir və təlimlər onların yumşaq bacarıqlarının inkişafına, ünsiyyət və komanda ilə işləmək vərdislərinin formalaşmasına da kömək edir. Gənclərin peşəkar mühitlə tanış olması proqramın onlara verdiyi ən böyük təcrübələrdən biridir”.

Bu suala aydınlıq gətirən T.Vəliyeva bildirdi ki, mentorun işi yalnız iştirakçının tapşırıqlarını yerinə yetirməsinə nəzarət etməkdən ibarət deyil. O, gəncin iş prosesini mənimsəməsinə, nəzəri biliklərini praktikada tətbiq etməsinə və peşəkar inkişaf istiqamətlərini müəyyən etməsinə dəstək olur. Buna görə də mentorların müəyyənləşdirilməsi zamanı müvafiq qayda və prinsiplərə əməl olunur.

Mentorluğun mahiyyətini isə Təhsilin İnkişafı Fondunun İdarə Heyətinin sədr müavini Xanım Dəşdəmirova öz çıxışında izah edib. Onun sözlərinə görə, bu prosesdə təcrübəli əməkdaş öz bilik və bacarıqlarını bölüşür, gəncin peşəkar və şəxsi inki-

şafına dəstək olur, amma onun əvəzinə düşüncəni və qərar vermir. “Biz istəmirik ki, siz onların yerinə səhvləri düzəldəsiniz. Onlar həmin səhvləri düzəltməyi öyrənməlidirlər. Proqram iştirakçıları hələ karyeralarının ilk pillələrindədirlər. Onlar üçün iş mühtinin tələblərini anlamaq, tapşırıqları müstəqil yerinə yetirmək, çətinliklər qarşısında həll yolu tapmaq yeni təcrübədir. Mentorun vəzifəsi də bu mərhələdə gəncin ehtiyaclarını müəyyənləşdirmək, ona düzgün istiqamət göstərmək və zamanla daha müstəqil işləməsinə şərait yaratmaqdır”.

Xanım Dəşdəmirova mentorla menti arasında gözlənilən aydınlaşdırılmasının vacibliyinə də toxunub.

“Maarifçi” tələbə-məzun proqramının iştirakçıları gələcək kadrlar kimi görülmələri bildirən X.Dəşdəmirova onları həm texniki biliklərinin, həm də yumşaq bacarıqlarının inkişafına diqqət yetirilməli olduğunu qeyd edib: “Proqram boyunca fərdi və qrup şəklində təşkil olunan təlimlər də bu məqsədə xidmət edir. Komanda işi, ünsiyyət və əməkdaşlıq bacarıqları gənclərin gələ-

Mentorlar gənclərə düzgün istiqamət göstərdilər

cək peşəkar fəaliyyətində mühüm rol oynayır. Mentorluq prosesi mentorun özü üçün də inkişaf imkanları yaradır. O, təcrübəsini bölüşməklə yanaşı, rəhbərlik və ünsiyyət bacarıqlarını inkişaf etdirir, məntisini yanaşmalarından da öyrənir. Beləliklə, bu münasibət yalnız bir tərəfin digərinə bilik ötürməsi ilə məhdudlaşmır, qarşılıqlı öyrənmə üçün də şərait yaradır”.

Təlimin praktiki hissəsində mentorlar nümunələr əsasında öz mentillərinin fəaliyyətini necə qiymətləndirəcəklərini müzakirə ediblər. Iştirakçılar konkret situasiyalar üzərində işləyərək qiymətləndirmə meyarlarını tətbiq edib, fərqli hallara münasibətlərini bölüşüblər.

Qiymətləndirmə meyarlarını real situasiyalar üzərində tətbiq edən və öz məntisində ən yüksək balı verən mentorlar arasında Elm və Təhsil Nazirliyinin Audit şöbəsinin əməkdaşı Rauf Feyzullayev də var. O hesab edir ki, “Maarifçi”lər, ilk növbədə, real situasiyalar əsasında və obyektiv şəkildə qiymətləndirilməlidirlər: “Düşünürəm ki, hər şey real situasiyada dəyərləndirilməlidir. Hətta “Maarifçi” hansısa

çətinliklə qarşılaşırsa belə, bunun səbəbləri araşdırılmalıdır. Onlar müstəqil düşüncəni öyrənməlidirlər. Müstəqil düşüncəni öyrənməli hər kəs irəli gedə bilər”, — deyər R.Feyzullayev bildirib.

Onun sözlərinə görə, mentorların təcrübə keçən gənclərə münasibəti də obyektiv olmalı, eyni zamanda onları inkişaf etməyə və daha çox çalışmağa həvəsləndirməlidir. Mentor öz məntisini müstəqil şəkildə qiymətləndirməli, onun güclü və inkişaf etdirməli olduğu tərəfləri düzgün müəyyən etməlidir. Nazirliyin Məktəbəgədən və ümumi təhsil şöbəsinin əməkdaşı Günel Seyidova isə təlimin mentorlar üçün faydalı olduğunu vurğulayıb. Onun fikrinə görə, təlim bir tərəfdən mentorların biliklərini yenidən xatırlamasına, digər tərəfdən isə biliklərini öyrənməyə və anlamağa kömək etdi. Mentorluğun mahiyyəti yalnız öz təcrübəsini gənclərə ötürməkdən ibarət deyil. Mentor eyni zamanda təcrübə keçən şəxsin özünü tapmasına, potensialını görməsinə və

kompetensiyalarını inkişaf etdirməsinə şərait yaratmalıdır.

“Mentor təcrübə keçən şəxsin suallarına hazır cavablar verməməli, fikir və təkliflərini sərbəst bildirməyə şərait yaratmalı, onu daha çox “özümü necə inkişaf etdirə bilərəm?” deyə düşüncəyə vadar etməlidir”, — deyər G.Seyidova bildirib.

Elm və Təhsil Nazirliyinin Protokol sektorunun əməkdaşı Arzu Abdullayeva artıq ikinci dəfə mentor kimi fəaliyyət göstərir və hazırda “Maarifçi” Əsiman Əhmədovun mentorudur.

Onun fikrinə görə, proqram çərçivəsində keçirilən müxtəlif təlimlər, rəhbərlik görüşləri və iştirakçıların fəaliyyət göstərdikləri şöbə və ya sektorda iş prosesinə cəlb olunması onların hazırlıq səviyyəsinin yüksəlməsinə kömək edir: ““Maarifçi” tələbə-məzun proqramı gənclərin peşəkar inkişafı və praktiki biliklərinin artırılması baxımından əhəmiyyətlidir. Proqram iştirakçılarına iş mühtini yaxından tanımaq, müxtəlif istiqamətlərdə özlərini sınamaq və peşəkar hazırlıqlarını gücləndirmək imkanı verir”, — deyər o bildirib.

Məziyyə KAZIMZADƏ

“Sürətdən dərinliyə: özünə qayıdış”

Professor Ziya Səlcuq təhsil işçiləri üçün ustad dərsi keçib

Oktyabrın 6-da Heydər Əliyev Mərkəzində professor, “Maya” məktəblər şəbəkəsinin yaradıcısı, “Öncə öğretmen” Fondunun sədri Ziya Səlcuqun “Qırx dəfə demişəm” kitabının təqdimatı və “Sürətdən dərinliyə: özünə qayıdış” mövzusunda ustad dərsi keçirilib. Elm və Təhsil Nazirliyinin tərəfdaşlığı, “Regional İnkişaf” İctimai Birliyi və “T-Network” təhsil işçilərinin təcrübə və kommunikasiya platformasının təşkilatçılığı ilə keçirilən tədbirdə təhsil işçiləri, valideynlər və digər maraqlı tərəflər iştirak ediblər.

Tədbirdə açılış nitqi ilə çıxış edən Elm və Təhsil Nazirliyinin Aparat rəhbəri Mətin Kərimli qeyd edib ki, təhsil yalnız məktəblə məhdudlaşmır, daim maariflənmə cəmiyyəti, inkişaf edən valideyn və öyrənən ailə də təhsil prosesinin mühüm tərkib hissəsidir. Onun sözlərinə görə, uşağın öyrənməyə münasibəti, özünəinamı, davranışları və sosial bacarıqları məktəb, ailə və cəmiyyətin birgə təsiri ilə formalaşır. Bu baxımdan öyrənənlər və öyrədənlər arasında sağlam münasibət müasir təhsil sisteminin əsas dayaqlarından biridir.

Mətin Kərimli professor Ziya Səlcuqun “Qırx dəfə demişəm” kitabının valideyn və uşaq, müəllim və şagird münasibətlərinə fərqli yanaşma təqdim etdiyini, gündəlik ünsiyyətdə istifadə olunan ifadə və davranışların uşağın inkişafına təsirinə diqqət çəkdiyini bildirib. O qeyd edib ki, bu baxımdan kitab və ustad dərsinin mövzusu həm valideynlər, həm də təhsil işçiləri üçün xüsusi əhəmiyyət daşıyır.

Mətin Kərimli çıxışının sonunda tədbirin təşkilində göstərdikləri dəstəyə görə bütün təşkilatçılara təşəkkürünü bildirib.

Qonaqları salamlayan “Regional İnkişaf” İctimai Birliyinin Təlim, inkişaf və innovasiya şöbəsinin müdiri Pərvanə Hacıyeva bildirib ki, “Regional İnkişaf” İctimai Birliyinin fəaliyyətində təhsil və maarifləndirmə istiqamətinə xüsusi diqqət yetirilir. Bu çərçivədə müəllim və şagirdlərin yeni bilik və təcrübələrlə tanış-

lığna, öyrənmə imkanlarının genişləndirilməsinə önəm verilir.

“Qırx dəfə demişəm” kitabında əksini tapan əsas məqamlar barədə danışan Pərvanə Hacıyeva qeyd edib ki, kitab valideynlər, müəllimlər və uşaqlarla çalışan hər kəs üçün faydalı mənbə olmaqla yanaşı, gündəlik ünsiyyətə və uşaqlara yanaşmaya fərqli baxış formalaşdırır. O, görüşün iştirakçılar üçün yeni fikirlər və faydalı təcrübələrlə yadda qalacağına əminliyini ifadə edib.

Çıxışlardan sonra ustad dərsi çərçivəsində professor Ziya Səlcuq müasir

dövrə sürətin insan həyatına və münasibətlərinə təsiri, uşağa yanaşma, valideynlik, müəllimlik, ünsiyyət və öyrənmə prosesində diqqət yetirilməli məqamlar barədə fikirlərini bölüşüb. Ziya Səlcuq bildirib ki, sürətli dəyişikliklərin müşahidə olunduğu dövrdə insanın özünə və ətrafındakılara münasibətini yenidən nəzərdən keçirməsi, xüsusilə uşağın dünyasını anlamağa çalışması vacibdir. O, uşağın inkişafında böyükələrin münasibəti və ünsiyyətinin mühüm rol oynadığını vurğulayıb.

Tədbir iştirakçıların suallarının ca-

vablandırılması və fikir mübadiləsi ilə davam edib.

Daha sonra professor Ziya Səlcuqun Azərbaycan dilində çap olunan “Qırx dəfə demişəm” kitabının təqdimatı keçirilib. Bildirilib ki, kitabda gündəlik həyatda tez-tez istifadə olunan ifadələr, deyimlər və qəlibləşmiş sözlər valideynlik prizmasından təhlil edilir. Müəllif uşağa və uşaqlığa baxışın dəyişdirilməsi, valideyn və uşaqlar arasında sağlam ünsiyyətin qurulması, davranışların uşağın inkişafına təsiri kimi məsələlərə diqqət yetirir.

keyfiyyətli başlanğıc, dayanıqlı inkişaf

“MƏKTƏBƏQƏDƏR

TƏHSİL:

Azərbaycan Gənc Müəllimlər Assosiasiyasının təşkilatçılığı, Elm və Təhsil Nazirliyi, Elm və Təhsil İşçiləri Həmkarlar İttifaqı, Məktəbəqədər və Ümumi Təhsil üzrə Dövlət Agentliyi və Təhsildə Keyfiyyət Təminatı Agentliyinin tərəfdaşlığı, “Azərbaycan müəllimi” və Təhsil TV-nin media dəstəyi ilə “Məktəbəqədər təhsil: Keyfiyyətli başlanğıc, dayanıqlı inkişaf” mövzusunda konfrans keçirilib. Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetində təşkil olunan tədbir məktəbəqədər təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsi, uşaqların hərtərəfli inkişafının dəstəklənməsi, müasir pedaqoji yanaşmaların tətbiqi və bu sahənin gələcək inkişaf perspektivlərinin müzakirəsinə həsr olunub. Konfransda məktəbəqədər təhsil müəssisələrində çalışan tərbiyəçi-müəllimlər, məktəbəhazırlıq qruplarında fəaliyyət göstərən ibtidai sinif müəllimləri, eləcə də icma əsaslı məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin əməkdaşları iştirak ediblər.

Elm və Təhsil Nazirliyinin İctimaiyyətə Əlaqələr və kommunikasiya şöbəsinin müdiri müavini Ayla Həsənova-Məmmədova çıxışında məktəbəqədər təhsilin ümumi təhsil sistemindeki əhəmiyyətinə toxunub, uşaqların inkişafını dəstəkləyən keyfiyyətli təhsil mühitinin formalaşdırılmasının və müasir yanaşmaların tətbiqinin vacibliyini diqqətə çatdırıb.

Təhsildə Keyfiyyət Təminatı Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Tural Əhmədov isə çıxışında təhsildə keyfiyyətin təmin olunmasının əhəmiyyətini vurğulayaraq mək-

təbəqədər təhsil sahəsində keyfiyyət meyarlarının qorunmasının, təhsil prosesinin davamlı təkmilləşdirilməsinin və uşaqların inkişafına yönəlmiş yanaşmaların tətbiqinin vacibliyini qeyd edib.

Elm və Təhsil İşçiləri Həmkarlar İttifaqı Respublika Komitəsi sədrinin müavini Mirzə Cəfərzadə çıxışında məktəbəqədər təhsil sahəsində çalışan təhsil işçilərinin əməyinin və peşəkar fəaliyyətinin əhəmiyyətini vurğulayıb. O, təhsil işçilərinin peşəkar inkişafının dəstəklənməsinin, onların fəaliyyətinə lazımı şərait yaradılmasının

təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsində mühüm rol oynadığını qeyd edib.

Konfrans çərçivəsində məktəbəqədər təhsilin aktual məsələlərini əhatə edən iki panel müzakirəsi təşkil olub.

İlk panel “Məktəbəqədər təhsildə uşağın inkişafı: oxuyub-anlama, məktəbə hazırlıq və istedadın üzə çıxarılması” mövzusunda həsr edilib. Panel zamanı erkən yaşlarda oxuyub-anlama bacarıqlarının inkişaf etdirilməsi, uşaqların məktəb həyatına səmərəli hazırlanması, eləcə də onların fərdi potensialının və xüsusi

istedadlarının vaxtında müəyyənləşdirilməsinin əhəmiyyəti müzakirə olunub.

Müzakirələrdə Məktəbəqədər və Ümumi Təhsil üzrə Dövlət Agentliyinin (MÜTDA) Uşaq inkişafı və rifahı şöbəsinin müdiri İlahə Rəsulova, Azərbaycan Respublikasının Təhsil İnstitutunun direktor müavini Fuad Qarayev və Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin Təhsilin keyfiyyətinə nəzarət sektorunun müdiri Zinət Əmirova çıxış ediblər.

İkinci panel “Məktəbəqədər dövrdə uşağın inkişafı: davranış, media savadlılığı və

inklüziv mühit” mövzusunun əhatə edib. Paneldə uşaqların davranış xüsusiyyətləri və onların səbəbləri, erkən yaşlardan media savadlılığının formalaşdırılması, eləcə də inklüziv təhsil mühitinin yaradılmasında valideynlərin rolu ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Panelin müzakirələrində uşaq psixiatri Ramil Hüseynzadə, marketing strateqi, “1/4 Agency”nin həmtəşəbbüsü və Le Hashim Edu təhsil platformasının təsisçisi Le Hashim, həmçinin valideyn Nuranə İsmayilova iştirak ediblər.

Tədbirin bədii hissəsində Bakı şəhəri 3 nömrəli Uşaq-Gənclər İnkişaf Mərkəzinin şagirdləri musiqi və rəqs nömrələri ilə çıxış ediblər. Konfrans çərçivəsində, həmçinin iştirakçılar arasında viktorina təşkil olunub, qaliblər mükafatlandırılıb.

Konfrans məktəbəqədər təhsildə keyfiyyətin yüksəldilməsi, uşaqların inkişafına dair müasir yanaşmaların müzakirəsi və təhsil işçiləri arasında təcrübə mübadiləsinin genişləndirilməsi baxımından əhəmiyyətli platforma olub.

AYTAC ŞİRİNZADƏ

Şahin Bayramov

Qarabağda və Şərqi Zəngəzurda müəllim olmaq böyük qürurdur

Müəllim peşəsi cəmiyyətin inkişafında, gələcək nəsillərin milli-mənəvi dəyərlərə, Vətənə sədaqət ruhunda və müasir çağırışlara cavab verən yüksəkixtisaslı kadrlar kimi yetişdirilməsində müstəsna əhəmiyyət daşıyır. Bu gün əldə etdiyimiz hər bir uğurun, qazandığımız hər bir nailiyyətin arxasında müəllimin fədakar əməyi, nurlu zəkası və böyük pedaqoji missiyası dayanır. Bu fikir Qarabağ Universitetinin rektoru Şahin Bayramovun 5 Oktyabr — Beynəlxalq Müəllimlər Günü ilə bağlı AZƏRTAC-a təqdim etdiyi yazıda yer alıb. Yazını təqdim edirik.

Müəllim yalnız bilik öyrədən deyil, həm də şəxsiyyət formalaşdırır, gənclərə doğru yol göstərir və onların gələcəyə inamını möhkəmləndirir. Məhz bu baxımdan ölkəmizdə müəllim adının daim uca tutulması, dövlət səviyyəsində müəllim əməyinə verilən yüksək dəyər Azərbaycanın gələcəyinə göstərilən diqqətin ən mühüm ifadələrindən biridir. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin “Mən yer üzündə müəllim adından yüksək də tanımmıram” fikri illərdir Azərbaycan müəllimi üçün dəyişməz mənəvi dəyər və fəaliyyət prinsipi olaraq qalır. Ulu Öndirin müəyyən etdiyi bu strateji xətt hazırda Prezident İlham Əliyevin uzaqgörən rəhbərliyi ilə uğurla davam etdirilir. Bu gün ölkəmizdə təhsilin inkişafına, müəllimlərin sosial rifahının yaxşılaşdırılmasına, onların peşəkar inkişafının dəstəklənməsinə, ölkəmizdə müasir təhsil infrastrukturunun yaradılmasına yüksək diqqət və qayğı göstərilir.

Müəllim əməyinə verilən yüksək dəyər və təhsilin inkişafına göstərilən dövlət qayğısı bu peşənin cəmiyyət qarşısında daşdığı məsuliyyəti daha da artırır. Ölkəmizin bütün sahələrdə davamlı inkişafının və gələcək tərəqqisinin təmin olunmasında müəllimlərin üzərinə böyük vəzifələr düşür. Bu məsuliyyət tarixi Zəfərimizdən sonra Qarabağda və Şərqi Zəngəzurda xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Belə ki, təhsil ənənələrinin yenidən canlandırılması, təhsil müəssisələrinin fəaliyyətinin bərpa olunması və doğma torpaqlarımızda yeni nəslin yetişdirilməsi Böyük Qayıdış prosesinin mühüm istiqamətlərindəndir. Bu quruculuq və dirçəliş yolunda müəllimlərimizin fədakar əməyi və yorulmaz fəaliyyəti ölkəmizin gələcəyinə verilən ən dəyərli töhfələrdəndir.

Uzun illər həsrətində olduğumuz doğma Qarabağda və Şərqi Zəngəzurda müəllim olmaq həm də böyük qürurdur. Bu torpaqlarda müəllimlik missiyası, həmçinin Qarabağın yeni intellektual mühitinin formalaşmasına, Böyük Qayıdışın davamlılığının təmin edilməsinə və regionun gələcək inkişafına töhfə verməyi özündə ehtiva edir.

Xankəndi şəhərində fəaliyyətə başlayan Qarabağ Universiteti də məhz bu tarixi missiyanın əsas daşıyıcılarından biridir. Universitetimizin duran başlıca vəzifələrdən biri Qarabağın və bütövlükdə Azərbaycanın gələcək inkişafına töhfə verəcək yüksəkixtisaslı, müasir dünyəviş, innovativ düşüncəli və milli dəyərlərə bağlı gənclər yetişdirməkdir. Bu məqsədə çatmağın əsas şərti isə güclü akademik heyət və yüksək peşəkarlığa malik müəllim potensialıdır.

Qarabağ Universitetinin fəaliyyət fəlsəfəsinin mərkəzində tələbə və müəllim dayanır. Çünki müasir universitetin uğurunu yalnız müasir infrastruktur, laboratoriyalar və texnoloji imkanları deyil, ilk növbədə, tələbə ilə müəllim arasında qurulan sağlam akademik münasibətin keyfiyyəti müəyyən edir. Tələbənin potensialını üzə çıxaran, onu elmi axtarışa, tənqidi və yaradıcı düşüncəyə sövq edən, ən əsası məsuliyyət, təşəbbüskarlıq və vətəndaşlıq mövqeyini formalaşdıran məhz müəllimdir. Bu baxımdan Qarabağ Universitetində müəllim yalnız tədris prosesinin iştirakçısı deyil, universitetin akademik mühitinin əsas dayaqlarından biridir. Universitetimizin hər bir müəllimi həm də doğma yurdlarımızın dirçəlişi prosesinin iştirakçısıdır. Onların auditoriyada keçdiyi hər bir dərs, apardığı hər bir tədqiqat, tələbəsi ilə qurduğu hər bir akademik ünsiyyət Qarabağın intellektual gələcəyinə qoyulan sərmayədir.

Geniş təfəkkürün ensiklopedik elmi baxışları

Cənab İlham Əliyev “Azərbaycan xalqı öz tarixi şəxsiyyətləri, mütəfəkkirləri və şairləri ilə həmişə fəxr edir və bu tədbirlər mənəvi bağların qorunmasına xidmət edir” – deyərəkən ancaq dünyanın yaratdığı maddi və mənəvi dəyərlərlə qürur duymağı deyil, Türk dünyası və İslam Aləminin Birliyi kontekstində həmin dəyərlərin tətbiqini məqbul sayır. Ona görədir ki, Türk dünyası birliyinin yalnız siyasi-iqtisadi əməkdaşlıqla məhdudlaşmamalı olduğu, orta q mənəvi keyfiyyətlərin qorunması, inkişafı ilə möhkəmlənməli zərurəti gündəlik fəaliyyət norması kimi vurğulanır. Həmin kontekstdə dini liderlərin üzərinə düşən böyük məsuliyyət, onların türk-islam birliyinin möhkəmlənməsində oynayacaqları rola xüsusi önəm verilməsi, həmçinin tarixən formalaşmış milli-mənəvi dəyərlər, sülh və qaradaşlıq təşəbbüslərinə sadiqlik çağırışlarının epizodik səslənməməsi də bundan xəbər verir.

O tarixi görüşdə Prezident İlham Əliyevin ancaq Azərbaycan xalqının deyil, türkdilli, həmçinin Yaxın Şərqdə möhtəşəm tarixlə bərabər zəngin fikri xəzinəsi yaratmış xalqların da fəlsəfi dünyagörüşündə dərin iz buraxan mənşəcə azərbaycanlı, türkmən filosof alim və şair, böyük zaman və arealda geniş yayılmış, İslam tarixində, təsəvvüfdə əsas sufi təriqətlərindən biri olan xəlvtilik təriqətinin ikinci qurucusu Seyid Yəhya Bakuvî şəxsiyyəti ətrafında etdiyi vurğular ibrətamiz keçmişə qayıtmağımızı zəruri edir. Bu o Bakuvirdir ki, əsas yaradıcılarından biri olduğu təriqət insanları Azərbaycandan başlamaqla İran, Osmanlı imperiyası, Balkanlar, Orta Asiya və Şimali Afrikaya qədər geniş bir coğrafiyada yayılmaqla insanları bu gün də dünya üçün prioritet dəyərlərə dəvət edirdi.

Əlbəttə, bütün bunlar müasirləri, gələcək nəsillər və bütün dünya üçün cəlbədiçilən poeziyada, fəlsəfədə, insanların sosial istəklərində ən incə məqamları tərənnüm edən əsərlər ortaya qoyan, coğrafi və zaman həddulərini aşaraq bəşəri mövqeyə qalxan fikir insanlarının işığında böyüyən Seyid Yəhyanın yetişməsi üçün münbit mühit idi. O mühiti yaradan insanlardan biri öz yaradıcılığında bəşəri və humanist dəyərləri ən yüksək bədii səviyyədə tərənnüm edən, Şərq İntibahına misilsiz töhfələr verən Nizami Gəncəvidir. XII əsrin Yaxın Şərqi qəndə yaşayış yaranan Nizami yaradıcılığını ancaq müasiri olduğu dünya üçün deyil, zamanımızda da unikal və cəlbədiçilən əsas amillər bəşəri humanizmi insan amildir. Bu, yaradıcılığın mərkəzində insan və onun mənəvi uralığı dayanır. O, insanların irqinə, dininə və ya milli məsubiyyətinə və yaxud silkinə görə bölmür, əksinə, bu təsnifatı aparanlara etiraz edirdi. Şairin hələ doqquz əsr əvvəl yaratdığı “Yeddi gözəl” poemasında dünyanın müxtəlif yerlərindən – Hindistan, Çin, Xarəzm, Slavyan ölkəsi, Məğrib, Rum və İrandan olan şahzadələrin təmsalında multikulturalizm və mədəniyyətlərarası dialoq ideyasını irəli sürməsi onun mənəvi dünyasının izharı idi.

Onun ideal cəmiyyət axtarışının son nəticəsi sosial ədalət axtarışı idi və buna görədir ki, Nizami Gəncəvi dünya ədəbiyyatında sonralar ədəbiyyatşünas və filosofların “utopik sosial ədalət modeli” adlandırılan mövzularda ilk qələmə alanlardan biri kimi seçiyə-ləndirildi. Təsədüfi deyil ki, onun bu yöndə yaratdığı ədəbiyyat nümunələri avropalı filosoflar Tomas Mor və ya Tommazo Kampanellanın utopik baxışlarından əsrlər öncə insanlara təqdim edildi. Ni-

2026-cı il sentyabr ayının 14-də paytaxt Bakıda Türk Dövlətləri Təşkilatı (TDT) Müsəlman Dini Rəhbərləri Şurasının 7-ci toplantısı və mütəfəkkir Seyid Yəhya Bakuviyə həsr olunan beynəlxalq konfransın iştirakçılarını qəbul edən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev çıxışı zamanı özündə daha çox xalqımızın yaratdığı mənəvi sərvətdən duyduğu qürurun ifadəsi ilə yadda qaldı. Tədbiri, “Böyük bir beynəlxalq tədbir” kimi dəyərləndirən ölkə Prezidenti çıxışını belə davam etdirdi: “Biz öz dahi şəxsiyyətlərimiz, mütəfəkkirlərimiz, şairlərimizlə həmişə fəxr edirik. Seyid Yəhya Bakuvî onlardan biridir. ...XII əsrdə Nizami Gəncəvi, Xaqani Şirvani, XIV əsrdə İmadəddin Nəsimi, XV əsrdə Yəhya Bakuvî, XVI əsrdə Şah İsmayıl Xətai, Məhəmməd Füzuli- onların hər biri böyük bir dünyadır. Adımı səsləndirdiyim və səsləndirə bilmədiyim bu şəxslərin qoyduqları miras, tarixi-mədəni irs bu gün bizim üçün, onların davamçıları üçün, bütün Azərbaycan xalqı üçün və deyə bilərəm ki, bütün İslam aləmi üçün çox böyük dəyərdir”.

zəminin yaratdığı sənət əsərlərinə nəzər salmaq kifayət edərk ki, onun ancaq gələcək cəmiyyətlə bağlı arzularını deyil, o cəmiyyətdə görmək istədiyi qadınların yerini hansı xüsusiyyətlərlə səciyləndirdiyinin şəhidi olasan. Onun ədəbi personajları Şirin, Nüşabə, Fitnə və digərlərinin şəxsinə qadınlar, ancaq sevgi obyektii deyil- ağıllı, iradəli, dövlət idarə etməyi bacaran, cəsur və kişilərlə bərabər hüquqlu şəxsiyyətlərdir. Digər ədəbi qəhrəmanının – “Leyli və Məcnun”-dakı Leylinin şəxsinə isə qadının ən zərif keyfiyyətləri qabardılır. Bu zərifliyi ilə bərabər, Leyli eşqin insanı hansı mənəvi uralığı apardığı, onun mənəvi təkamülünün son nəticədə hara qədər yüksələ biləcəyinin təəcəssümü olan obraz kimi təqdim olunur.

Sonralar dünya ədəbiyyatını araşdıran ədəbiyyatşünaslar məhz Nizami yaradıcılığını bu xüsusiyyətlərinə görə yüksək qiymətləndirəcəklər.

Şeyx Nizami təkə mükəmməl ədəbiyyat nümunələri yaratmırdı, o, bunlarla bərabər, yeni ədəbi janrlar və standartlar formalaşdırırdı. Həmin janr və standartlar, məsələn, onun yaratdığı “Xəmsə” formatı dünya ədəbiyyatı poeziya yaradıcılığının əsərlərində özünə yer tapdı. Bu nümunələr sonralar Əmir Xosrov Dəhləvi, Məhəmməd Füzuli, Əlişir Nəvai, Əbdürrəhman Cami və digər nəhəng Şərq şairləri tərəfindən qəbul olunaraq inkişaf etdirildi. Sonralar onlar Nizami ədəbi məktəbi kimi tanındılar. Təsədüfi deyil ki, həmin məktəb üçün gözəl hekayəçilik (storytelling) qabiliyyəti xarakterikdir və bu gün də qərb şərqşünaslarının diqqət mərkəzində qalmaqda davam edir.

XV əsr Azərbaycanı ictimai-fəlsəfi təfəkkürü tariximizin ən zəngin, lakin bir o qədər də az araşdırılmış maraqlı dövrlərindən birində Şirvanı, o əsrin əvvəllərində doğulan, bütün Yaxın Şərq üçün xarakterik mədərsədə təhsil alan Seyid Yəhya Bakuvî sahiblənidiyilmə və qazandığı nüfuzla görə 25-30 yaşlarında “nəqiblər nəqibi”, “nəciblərin nəcibi”, “şeyxlərin şeyxi”, seydilərin görkəmli və hörmət-əhtiram ifadəsi olan digər adlarla çağırılırdı.

Onun sonralar yazdığı, neinki Azərbaycanda, Yaxın Şərq, Orta Asiyadan başlayaraq bütün türk və İslam qövminin yaşadığı geniş coğrafiyada idrak və mənəvi psixologiyanın nizamlanmasının traktatı kimi qəbul edilən əsərlərində o, daha çox öz portretini yaradırdı. Bu yanaşmalar özünün ikinci piri olduğu Xəlvtəlik təriqətinin əsas zikr dərslisi hesab olunan “Virdü-Səttar” əsərində müridlərin günün müəyyən saatlarında müntəzəm oxuduqları dua, salavat və Allah adlarını zikirinin məcmusunda görünürdü. Mənası “Günahları örtən Allahın duası” demək olan “Virdü-Səttar”da o,

Allahın bu xisləti ilə əlaqlənməyi - başqalarının eyiblərini axtarmamağı və onların səhvlərini örtməyi əslayırıdı.

Məhz buna görə də elmi-irfanı ədəbiyyatda Bakuvinin irsi araşdırılarkən onun hər məqamda oxucularının şəxsinə insanlara üz tutan Bakuvî bu günün özündə də bəşəriyyətə mesaj verir, kamil olan kəsi “Səttar” sifətinə bürünərək bağışlayıcı və tolerant olmağa çağırır. O, əmin idi ki, “Virdi olmayan varidi (qəlb gələn ilahi ilhamı və intuisiyanı) olmaz”. Bununla bərabər, sufi filosof makrokosmos və mikrokosmosun harmoniyası tandemində kainatın yaradılışı, Allahın 99 ismi və peyğəmbərlərin mənəvi məqamlarını tərif etməklə bərabər, insanın kainatın digər ünsürləri ilə daxili rabitesini və ontoloji bağlılığını strukturlaşdırır.

Seyid Yəhya Bakuvî digər əsərlərində də müasirləri ilə yanaşı, gələcək nəsillərə ismarclarını çatdırır və bu məqamlarda o, ancaq zamanəsinin deyil, bütün zamanların bəşəri problemlərinin konturlarını çizir, insaları ədalətli, yaradıcı və ətrafında baş verənlərə qarşı laqəyd olmamağa ya birbaşa, ya da dolayısı ilə çağırışlar edir. Bu baxımdan onun həmmüasiri, türk-islam dünyasının ən böyük insanlarından biri olan, şair-mütəfəkkir, zamanların ən böyük simalarından biri olan əqiddə adamı, Yaxın Şərq, xüsusilə Azərbaycan, Təbriz, Bağdad, Hələb, Şiraz, Diyarbəkirdə kifayət qədər tanınan İmadəddin Nəsiminin ideallarından biri olan Həllac Mənsurə həsr etdiyi “Qisseyi-Mənsur” əsəri maraqlıdır. Məsnəvi janrında yazılmış həmin əsər subyektiv və mistik sufiliyin ən radikal nümayəndələrindən olan Mənsur Həllacın fəlsəfi dramına və onun məşhur “Ənəl-Həqq” - “Mən Haqqam” ideyasına həsr olunub. Söhbət həmin Mənsur Həllacdən gedir ki, hələ sağlığında təsəvvüf tarixinin ən məşhur, ən dramatik və mistik fiqurlarından biri, islam dünyasında ilahi eşq yolunda camından keçən ilk böyük sufi martiri- şəhidi kimitarixdə qalıb. IX əsrin ikinci yarısı və X əsrin əvvəllərində Abbasilər xilafətinin iqtisadi cəhətdən çiçəkləndiyi, buna baxmayaraq, daxili siyasi böhranlar yaşadığı zamanda “Ənəl-Həqq!” - deyəən Həllac mənəvi təkamül nəticəsində öz nəfsini tamamilə məhv edəndə, artıq onun fəlsəfəsində Allaha çatmağın yeganə yolu quru qaydalar, onlardan doğan qorxu deyil, sonsuz həqiqi sevgi və eşq bərqərar olmuşdu.

Buna görə idi ki, Seyid Yəhya Bakuvî islami ehkamların daha da sırtlaşdığı, İmadəddin Nəsiminin 1417-ci ildə Hələb şəhərində edam edildiyi tarixdən elə də uzaq məsafədə dayanmayan sufi mütəfəkkiri aqlasığmaz şiddətlərlə qətlə yetirilən şairin nəyə görə bu hökmə məruz qaldığını bilirdi: “Qətlə fərman verən

Mahirə HÜSEYNOVA,
Aərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Beynəlxalq Əlaqələr üzrə prorektoru, filologiya elmləri doktoru, professor

şəxslər onun müdafiə etdiyi fəlsəfi-dini dünyagörüşün hansı təhlükədən xəbər verdiyinə əmin idilər. Məhz bu təhlükənin hələ də çəkilmədiyi zamanlarda yazılan “Qisseyi-Mənsur” Bakuvî açıq mətnlə yazırdı: “Mənsur Həllac “Ənəl-Həqq” dəyərkən özünü Allah elan etmirdi; o, öz “məniyyini” (nəfsini) tamamilə yox edərək fəna məqamına çatdığını və daxilində yalnız İlahi varlığını qaldığını ifadə edirdi”.

Buna dərin daxili inamın nəticəsi idi ki, bu əsərində Seyid Yəhya Həllacın qorxunc edamından altı əsr keçsə də, həmin edamı şərtləndirən amillərin mütləq hakim olduğu vaxtlarda Mənsurun ideyasını müdafiə edir, onun dar ağacına aparın yolunu “İlahi Eşqin intellektual zirvəsi” kimi təqdim etməkdən çəkinmirdi. O, ona da bütü səmimiyyəti ilə inanırdı ki, Həllacın edamı cəmiyyətin həqiqətin dərinliyini dərk edə bilməməsinin gətirdiyi bir faciədir. Digər tərəfdən isə Bakuvî “Qisseyi-Mənsur” əsəri ilə bu yolun pik nöqtəsini- eqonun tamamilə məhv edilməsi və mütləq sevgi ilə birləşmə yolunun işığını göstərir. O fakti isə xatırladıq ki, bütün bunlar Seyid Yəhya Bakuvî, həmçinin XV əsr Yaxın Şərqdə və Şirvanşahlar dövrünün süquta getdiyi, Qaraqoyunlu, Ağqoyunlu dövlətlərinin “günəş altında yer axtarışlarının” kəskinləşdiyi Azərbaycanda humanizmin, coğrafi və fəlsəfi fəhmin yüksəldiyi bir mərhələdə baş verirdi.

Seyid Yəhya Şərq fəlsəfəsi tarixində daxil mənəvi kamiliyyə, insanpərvərliyə və vəhdəti-vücüd fəlsəfəsinə əsaslanan mistik-irfanı filosof və mütəfəkkir kimi xarakterizə olunur. O, yalnız dini elmlərlə kifayətlənməmiş, insanın kainatdakı yerini, varlığını mahiyyətində insanın daxili ziddiyyətlərini aşmaq üçün öz nəfsini təbiiyyətə qatmaq deyənir. Filoso- fun baxışlarında insan kainatın

kiçildilmiş modeli, ilahi sirlərin daşıyıcısıdır.

Onun baxışlarında yarananla yaradılanın mənəvi birliyi ideyası mühüm yer tutur və altqatda formalaşan fəlsəfi məktəb Azərbaycandan başlayaraq Balkanlara, Türkiyəyə, Misirə və digər ərəb ölkələrinə qədər geniş bir məkanda yüzilliklər boyu insanların dünyagörüşünə təsir göstərmişdir.

Onun yaradıcılıq fəaliyyətini araşdıran tədqiqatçılar Bakuvinin dövrün ictimai təfəkkürünə iki böyük töhfə verdiyi qənaətinə diirlər. Seyid Yəhyanın elmi baxışları ilk növbədə rəsonallığına görə seçilir. O, hadisələri yalnız dini möcüzələrlə deyil, səbəb-nəticə əlaqələri ilə izah etməyə üstünlük verirdi. Onun baxışlarında təbiət hadisələrinin və coğrafi relyefin insan cəmiyyətlərinin inkişafındakı rolu qabardılır.

XV əsr ictimai şüurunda özünəməxsus yer tutan filosof bu dövrün dini-skolastik çərçivəsində qalmır, həm də dünyəvi elmlərə, insana, təbiətə və coğrafiyaya baxışda rəsonal yanaşmaları ön plana çıxarırdı. Yaradıcılığının enerjili çağlarında I Xəlilullahın mədəniyyət mərkəzlərinə çevirdiyi Şirvanşahlar sarayında bəşəri mövzularda əsərlər yazan digər alim, şair və mütəfəkkirlər sırasında fəaliyyət göstərən Bakuvini ərəb dilində yazdığı “Abidələrin xülasəsi və qüdrətli hökmdarın möcüzələri” (Tərcüməçi: akademik Ziya Bünyadov) kitabı onun XV əsr elmi və ictimai düşüncəsinin zirvələrindən birinə çevrildi. O həmin əsəri ilə təkə fiziki coğrafiyaşünas deyil, həm də bir sosial filosof kimi çıxış edir. Həmin fəlsəfi baxışlarda iqlim nəzəriyyəsi və cəmiyyət müstəvisində iqlimin insanları xarakterli, psixologiyası, mədəniyyəti və onun qurduğu ictimai quruluşa təsirini izah etməyə çalışırdı. Bu yanaşma Avropada əsrlər sonra formalaşacaq “coğrafi determinizm” nəzəriyyəsinin erkən rüşeymləri olacağı isə o zaman heç kimsə ağılna gəlmirdi. Əsərdə verilən dünyanın müxtəlif xalqlarının adət-ənənələri, inanc-ları, şəhərlərin memarlığı və iqtisadiyyatı barədə məlumatlarda onun digər mədəniyyətlərə və xalqlara münasibətində tutduğu tolerant mövqeyi diqqəti cəlb edir. Yeri gəlmişkən, müəllif əsərində Bakının və Abşeronun geniş təsvirinə yer ayırır, buradakı neft və duz yataqlarından bəhs edir, coğrafiyanı güclü küləkləri, səmən-yən atəşəhləri barədə verdiyi elmi məlumatlarla ensiklopedik bi- liyi ilə oxucuda heyranlıq yaradır.

O da qəbul olunan faktlardandır ki, XV əsr Azərbaycanın ictimai təfəkkürü fəlsəfi axtarış-ların, təbiət elmlərinin və humanizmin qovuşduğu dinamik bir dövr idi. Seyid Yəhya Bakuvî isə bu dövrün seçilən nümayəndələrindən biri, insan və məkan münasibətlərini sistemləşdirən görkəmli mütəfəkkir idi. Onun zəngin elmi irsi XV əsrdə Azərbaycanı elmi-fəlsəfi mərkəzlərdən biri kimi qəbul edilməsinə ən böyük töhfə oldu.

Təsədüfi deyil ki, 2013-cü ildə UNESCO Baş Konfransının 36-cı sessiyasında Seyid Yəhya Bakuvinin 550 illik yubileyinin dünya səviyyəsində qeyd edilməsi haqqında qərar qəbul etdi. Bu fakt həm də onun göstəricisidir ki, Şirvanşahlar saray kompleksinin yuxarı həyətinə, keçmişdə Keyqubad məscidinə bitişik olmuş türbə binasında bu gün də xalq arasında “Dərviş məqbərəsi” kimi tanınan məqbərədə əbədi uyuyan Nəqiblər nəqibinin (Seyid Yəhya Bakuvinin ehtiramla çəkilən adlarından biri) dövrümüzə qədər gəlib çatan 30 əsəri, əksər əlyazmaları Türkiyənin Manisa şəhərindəki Muradiyyə kitabxanasında saxlanılır.

O kitablara müraciət edənlər ancaq Arifi-billahın (Filosof həmçinin bu adla da tanınırdı) mükəmməl elmi qənaətləri və fəziyyətləri ilə deyil, həmçinin onun yetişdiyi Azərbaycanın şərafətli tarixi ilə də tanış olduğuna isə şübhə yoxdur.

2026-CI İLİN İNQILABI KƏŞFLƏRİ

Nobel laureatlarının adları açıqlandı

Oktyabrın 5-dən İsveçdə “Nobel həftəsi” başlayıb. Ənənəyə uyğun olaraq oktyabrın 5-də İsveçin Karolinska İnstitutu 2026-cı ilin fiziologiya və tibb üzrə Nobel mükafatı laureatlarının adlarını açıqlayıb.

Karolinska İnstitutundakı Nobel Assambleyasının qərarı ilə 2026-cı il üçün **fiziologiya və tibb üzrə** Nobel mükafatına ABŞ-nin Stanford Universiteti və Hovard Hegers Tibb İnstitutunun professoru Karl Deisseroth, Almaniyanın Humboldt Universitetinin professoru Peter Hegemann, Almaniyanın Vürsburq Universitetinin professoru Georg Nagel “canlı beyində fərdi sinir hüceyrələrinin fəaliyyətini aktivləşdirməyə və ya söndürməyə imkan verən optogenetikaya aparan kəşflərə görə” layiq görülməli.

Fiziologiya və tibb üzrə Nobel Komitəsinin sədri Per Svenningsson bildirib ki, “Optogenetika beynin xəritəsini bir vaxtlar yalnız xəyal edə biləcəyimiz şəkildə tərtib etmək üçün imkanlar yaradır”. Nobel Komitəsinin fikrincə, bu texnologiya beynin necə işlədiyini anlamaq üçün yeni eranın əsasını qoyub.

Nobel Komitəsinin izahına görə, alimlərin işi optogenetikanın əsasını yaradıb. Bu texnologiya işıq vasitəsilə canlı beyində ayrı-ayrı sinir hüceyrələrinin fəaliyyətini aktivləşdirməyə və ya söndürməyə imkan verir. Beləliklə, alimlər yaddaş, hisslər və davranışların hansı neyron şəbəkələri ilə əlaqəli olduğunu daha dəqiq araşdırırlar. Kəşfin maraqlı tarixçəsi var: Peter Hegemann və Georg Nagel birhüceyrəli yaşıl yosunlarda işığa cavab verən channelrhodopsin adlı zülali müəyyən ediblər. Bu zülal mavi işıqla işə düşərək ionların hüceyrəyə daxil olmasına və elektrik signalının yaranmasına səbəb olur. Karl Deisseroth isə bu mexanizmi sinir hüceyrələrinə tətbiq edib. 2005-ci ildə işıq vasitəsilə neyronların fəaliyyətini idarə etməyin mümkün olduğunu göstərərək, daha sonra bu üsulu canlı şüaların beynində tətbiq edib.

Nəticədə optogenetika yaranıb və bu metod hazırda beynin fəaliyyətinin öyrənilməsində mühüm tədqiqat vasitəsinə çevrilib. Tədqiqatçılar ondan nevroloji və psixiatrik xəstəliklərlə əlaqəli neyron şəbəkələrini araşdırmaqda, hətta görmə qabiliyyətinin bərpası istiqamətində klinik tədqiqatlarda istifadə edirlər.

Oktyabrın 6-da Nobel Mükafatları Komitəsi **fizika üzrə** 2026-cı ilin Nobel mükafatı laureatının adını açıqlayıb. İsveç Kral Elmlər Akademiyasının qərarına əsasən, 2026-cı il fizika üzrə Nobel mükafatına “IceCube Neytrino Rəsədxanasına verdiyi həlledici töhfələrə və astrofizik mənzəli yüksək enerjili neytrinoların kəşfinə görə” ABŞ-nin Viskonsin-Medisson Universitetinin professoru Fransis Halzen layiq görülüb. Komitənin açıqlamasında qeyd olunur ki, Fransis Halzen tamamilə yeni bir astronomiya növünün təməlini qoyub. Onun ideyası Cənub qütbündəki buzlaq buzlanından istifadə edərək neytrinoları aşılaraq gizli hissəcikləri tutmaq idi. Nəticədə uzaq kosmosda yaranan neytrinoları izləyə bilən IceCube

Neytrino Rəsədxanası yaranıb. Onun rəhbərliyi ilə Cənub qütbünün buz qatında qurulan IceCube Neytrino Rəsədxanası insanlığa Kainata baxmağın yeni yolunu açıb. İndi alimlər kosmosu yalnız işıqla deyil, neytrinolar vasitəsilə də “dinləyə” bilirlər. Bu kəşfin əhəmiyyəti xüsusilə böyükdür: neytrinolar Kainatın ən enerjili hadisələri haqqında informasiya daşıyan, maddə ilə olduqca zəif qarşılıqlı təsirə girən “xəyalvari” hissəciklərdir. Fizika üzrə Nobel Komitəsinin sədri Mark Pirs bildirib: “Fransis Halzen bizə fantastik bir alət təqdim edən beynəlxalq tədqiqatçı və mühəndislər komandasına rəhbərlik edib. Onun əzmkarlığı və elmi baxışı “yeni bir astronomiya növünün” inkişafına yol açdı.

Oktyabrın 7-də Nobel Mükafatları Komitəsi **kimya üzrə** 2026-cı ilin Nobel mükafatı laureatının adını açıqlayıb. İsveç Kral Elmlər Akademiyasının qərarına əsasən, kimya üzrə Nobel mükafatına “Asimmetrik üzvi sintezdə qeyri-xətti effektlərin və avtokatalizin kəşfinə görə” Henri Boris Kaqan (Fransa), Kenso Soai (Yaponiya) layiq görülməli.

Komitənin açıqlamasında qeyd olunur ki, Henri Kaqan kimyəvi reaksiyaları manipulyasiya etməyin yeni bir yolunu kəşf edib və güzgü görüntülərindən birinin əvəllər mümkün hesab edildikdən daha böyük bir hissəsinin yaradılmasına imkan verib. Onun kəşfi dərman, ötir, qoxu və yeni materialların istehsalı üçün reaksiyalar hazırlayan kimyaçılar üçün inqilabi kəşf olub.

Kenso Soai isə potensial güzgü görüntülərindən yalnız birinin əmələ gəldiyi ilk kimyəvi reaksiyanı hazırlayıb. Həyatın özündən başqa heç kim bu uğura nail ola bilməyib. Soai reaksiyası indiyə qədər aparılan ən möhtəşəm kimyəvi təcrübələrdən biridir.

“Henri Kaqan və Kenso Soai bir əsrdən çox yaşı olan kimyəvi bir sirrə həll yolu təqdim etdilər: homoxirallığın necə kortəbii şəkildə ortaya çıxa biləcəyi. Onların inkişaf etdirdiyi kimyəvi reaksiyalar möhtəşəmdir”, - deyərək Kimya üzrə Nobel Komitəsinin sədri Heiner Linke bildirib.

Oktyabrın 8-də 2026-cı il **ədəbiyyat üzrə** Nobel mükafatı laureatının adı açıqlanıb. Nobel Mükafatları Komitəsinin qərarı ilə mükafata “klassik ədəbiyyatla yanaşı dialoqda müasir ədəbiyyat üçün yeni formalar yaradan cəsarətli və ixtiracı əsərlərinə görə” kanadalı yazıçı Enn Karson layiq görülməli. Komitə bildirib ki, Enn Karson bütün karyerası boyunca şeir yazmağı təcrübə ilə işi və müxtəlif universitetlərdə dərslər deməklə birləşdirib.

Oktyabrın 9-da 2026-cı il **Sülh üzrə** Nobel mükafatı laureatının adı açıqlanıb. Norveç Nobel Komitəsi 2026-cı il üçün Nobel Sülh Mükafatını “sülhün və beynəlxalq hüququn təşviqindəki səylərinə görə” Cənubi Afrikadan olan hüquq müdafiəçisi Navanethem Navi Pillaya vermək qərarına gəlib. Komitə bildirib ki, Navi Pillay universal hüquq prinsiplərinə sadıqlığı və möhkəm mədəniyyətə əsaslanan uzunmüddətli karyerası ilə Navi Pillay ştatları və milli liderləri məsuliyyətə cəlb edib və zorakılıq və münafiqlik qurbanlarına ümid verib. O, tutduğu bütün vəzifələrdə fərdlərin və dövlətlərin qanunun aliliyinə riayət etmək məsuliyyətini vürğulayıb.

Karl Deisseroth

Karl Deisseroth. 18 noyabr 1971-ci ildə ABŞ-nin Boston şəhərində anadan olub. Harvard Universitetində biokimya elmləri üzrə bakalavr təhsili alıb və 1992-ci ildə məzun olub. Daha sonra Stanford Universitetində neyroloji doktorluq dərəcəsi (1998) və tibb doktoru (MD, 2000) dərəcəsi əldə edib. Stanfordda tibbi internatura, postdoktoral hazırlıq və psixiatriya rezidenturası da keçib. Stanford Universitetində bioinsaat mühəndisliyi və psixiatriya və davranış elmləri professorudur, eyni zamanda “Howard Hughes Medical Institute”-un tədqiqatçısıdır. O, elmi fəaliyyəti ilə yanaşı, praktik psixiatr kimi də çalışır. Elmi karyerasının əsas istiqaməti beynindəki neyron dövrlərinin necə işlədiyini anlamaq və onları idarə etmək olub. 2005-ci ildə işığa həssas zülallardan istifadə etməklə neyronların mavi işıq vasitəsilə aktivləşdirilə bildiyini göstərərək, 2007-ci ildə isə bu üsulu canlı şüaların beynində tətbiq edib. Beləliklə, optogenetikanın inkişafında həlledici mərhələ yaranıb.

Henri Boris Kaqan

Henri Boris Kaqan. 15 dekabr 1930-cu ildə Fransanın Boulogne-Billancourt şəhərində anadan olub. 1954-cü ildə Paris Milli Kimya Məktəbini (Ecole Nationale Supérieure de Chimie de Paris) bitirib və həmin il Sorbonn Universitetinin təbii elmləri üzrə diplomunu alıb. 1954-1962-ci illərdə Fransa Milli Elmi Tədqiqatlar Mərkəzində (CNRS) müxtəlif elmi vəzifələrdə çalışıb. 1960-cı ildə fizika elmləri doktoru elmi dərəcəsi alıb. Doktorluq tədqiqatlarını “College de France”-da aparıb. 1960-1962-ci illərdə ABŞ-nin Texas Universitetində postdoktoral tədqiqatlar həyata keçirib. O, XX əsrin ikinci yarısında üzvi kimyanın ən mühüm istiqamətlərindən birinin - asimmetrik sintezin formalaşmasına böyük təsir göstərmiş fransız kimyaçısıdır. 1991-ci ildən Fransa Elmlər Akademiyasının professorudur.

Peter Hegemann

Peter Hegemann. 11 dekabr 1954-cü ildə Almaniyanın Münster şəhərində anadan olub. Əvvəlcə Münster Universitetində kimya, daha sonra Münhen Lüdviq və Maksimilian Universitetində biokimya təhsili alıb. 1984-cü ildə Maks Plank Biokimya İnstitutunda doktorluq dərəcəsi əldə edib. Əsas elmi marağı mikroorqanizmlərin işıq necə qəbul etməsi və ona necə reaksiya verməsi olub. Möhz bu istiqamətdə apardığı tədqiqatlar onu sonradan optogenetikanın əsasını təşkil edən işığa həssas zülalların öyrənilməsinə gətirib çıxarıb. O, xüsusilə birhüceyrəli yosunlarda işığa həssas rhodopsinlər və channelrhodopsin zülalları üzərində işləyib. G.Nagellə birlikdə bu zülalların işıq vasitəsilə hüceyrə membranında ion axınıni idarə etdiyini göstərməsi optogenetikanın yaranması üçün əsas addımlardan biri olub. Hazırda Hegemann Berlin Humboldt Universitetində eksperimental biofizika professorudur. Onun elmi fəaliyyəti işığa həssas zülalların quruluşunun, funksiyasının və onların hüceyrə fəaliyyətinin idarə edilməsində istifadəsinin öyrənilməsinə yönəlib.

Kenso Soai

Kenso Soai. 1950-ci ildə Yaponiyanın Hiroşima şəhərində anadan olub. 1974-cü ildə Tokio Universitetini kimya ixtisası üzrə bitirib. 1979-cu ildə Tokio Universitetində doktorluq dərəcəsi alıb. Daha sonra ABŞ-yə gedərək Şimali Karolina Çapel-Hill Universitetində tədqiqatlar aparıb. 1981-ci ildə Yaponiyaya qayıdaraq Tokio Elmlər Universitetində müəllim kimi fəaliyyətə başlayıb və öz tədqiqat qrupunu yaratıb. 1986-cı ildə dosent, 1991-ci ildə professor elmi adı alıb. Onun tədqiqatları dərmanların hazırlanması, həm də həyatın mənsəyi ilə bağlı fundamental suallar üçün əhəmiyyətlidir. Tokio Elmlər Universitetinin fəxri professorudur.

Georg Nagel

Georg Nagel. 24 avqust 1953-cü ildə Almaniyanın Vaynqarten şəhərində anadan olub. Konstanz Universitetində biologiya və biofizika üzrə təhsil alıb. Qısa müddət İsveçdə müəllim işlədikdən sonra 1984-cü ildə Frankfurt Goethe Universitetində doktorantura təhsilinə başlayıb və 1988-ci ildə doktorluq dərəcəsi alıb.

Doktorluqdan sonra ABŞ-də Yale Universiteti və Rockefeller Universitetində beş il postdoktoral tədqiqat aparıb. 1993-cü ildə Almaniya qayıdaraq Frankfurt Maks Plank Biofizika İnstitutunda tədqiqat qrupuna rəhbərlik edib. 1995-2000-ci illərdə Frankfurt Goethe Universitetinin Biofizika İnstitutunda da çalışıb və biofizika kimya üzrə habilitasiya müdafiə edib. 2004-cü ildə Julius-Maximilians-Universität Würzburg Universitetinə dəvət olunub. 2004-2021-ci illərdə burada molekulyar bitki fiziologiyası üzrə professor, 2021-ci ildən isə fiziologiya institutunda baş professor kimi fəaliyyət göstərərək, universitetdəki fəaliyyəti 2026-cı ilin iyununda başa çatıb.

Anne Carson

Anne Carson. 1950-ci ildə Torontoda doğulub və 76 yaşındadır. O, xüsusilə poeziya, esse, nəsr və klassik yunan ədəbiyyatını özünəməxsus şəkildə birləşdirən yaradıcılığı ilə tanınır. Ən məşhur əsərləri arasında “Autobiography of Red”, “The Beauty of the Husband” və “Nox” kimi kitablar var.

Qeyd edək ki, mükafatın təqdimat mərasimi dekabrın 10-da İsveçin və Norveçin paytaxtında Alfred Nobelın vəfatı günündə keçiriləcək.

Nobel Fondu 2026-cı ildə Nobel mükafatının məbləğinin hər mükafat kategoriyası üçün artırılmasına qərar verib. Builki Nobel mükafatı laureatları hər bir sahə üzrə 12 milyon kron (1,21 milyon dollar) alacaqlar ki, bu da 2025-ci ildəki 11 milyon kronndan çoxdur.

Francis Halzen

Francis Halzen. 1944-cü ildə Belçikanın Tienen şəhərində anadan olub. O, riyaziyyat və fizika üzrə magistr və doktorluq dərəcələrini indiki KU Leuven Universitetində alıb. Doktorluq dissertasiyası hadronların simmetriyalarının pozulması ilə bağlı olub. Daha sonra Avropanın aparıcı elmi mərkəzlərindən biri olan CERN-də çalışıb. 1971-ci ildə onun elmi həyatında mühüm dönüş yaranıb. CERN-də işlədiyi vaxt Viskonsin-Madison Universitetinə altı aylıq tədqiqat səfərinə dəvət alıb. Altı aylıq səfər isə sonradan yarım əsrdən artıq davam edən elmi fəaliyyətə çevrilib. 1972-ci ildən etibarən həmin universitetin fizika fakültəsində çalışır. Hazırda Viskonsin-Madison Universitetində professor kimi fəaliyyət göstərir.

Navi Pillay

Navi Pillay. Navanethem “Navi” Pillay beynəlxalq hüququn inkişafında ön sıralarda yer alıb. Xanım Pillay hüquq təhsili almış və tezliklə aparteidə qarşı çıxan fəalları müdafiə etməyə başlayıb. O, Cənubi Afrikanın Durban şəhərində hind təməli əsilli bir ailədə böyüyüb və 1967-ci ildə öz hüquq firmasını qurub. 1980-ci illərdə Harvard Universitetində təhsil alıb və 1988-ci ildə orada hüquq elmləri doktoru dərəcəsi alıb.

Oruc MUSTAFAYEV

Məktəblilərimiz beynəlxalq olimpiadada uğur qazanıblar

25 sentyabr – 5 oktyabr 2026-cı il tarixlərində Vyetnamın Hanoy şəhərində keçirilən Beynəlxalq Astro-nomiya və Astrofizika Olimpiadasında (IOAA 2026) məktəblilərimiz ölkəmizi uğurla təmsil ediblər.

Olimpiadada Türkiyə Dəyanət Vəqfi Bakı Türk Liseyinin X sinif şagirdi Ərtoğrul Məhərrəmli, həmin liseyin XI sinif şagirdi Mehdi Qasımlı və Fizika, riyaziyyat və informatika təmayüllü liseyin X sinif şagirdi Orxan Tağıyev yüksək nəticələr nümayiş etdiriblər.

Uğurlu çıxışları ilə yanaşı, Orxan Tağıyev həm də komandaya yarışının qalibi adını qazanıb.

“AZƏRBAYCAN MÜƏLLİMİ”

Qəzet 1934-cü ildən çıxır

Baş redaktor
Sarvan İbrahimov

Reklam və elanlar: Mob.: (010) 253-30-86; elan@media.edu.az

Ünvan: AZ-1052, Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, Fətəli xan Xoyski, 109

Qəzet “Azərbaycan müəllimi”nin kompüter mərkəzində yığılır və “Azərbaycan nəşriyyatı” MMC-də çap olunur

Qəzet hər həftənin şənbə günü çıxır

Bank hesabımız

Azərbaycan Beynəlxalq Bankı Şərifzadə filialı
Kodu: 805142 VÖEN: 9900001881
M/h: AZ 03 NABZ 0135010000000002944
S.W.I.F.T.: IBAZAZ 2X

“Azərbaycan müəllimi” qəzeti redaksiyası
Hesab № AZ80 IBAZ38060019443164986350
VÖEN: 1300397831

Lisenzia: № 022327 **İndeks:** 0003

Tiraj: 35126 **Sifariş:** 1313

Məsul nəvbətçi: S.Kərimova

İsmayıl rayonu
İ.Həsənov adına
1 nömrəli
tam orta məktəbin
V sinif şagirdi
İhsan Bağırılı
süni intellektlə
sayt hazırlayıb.

İhsan “Azərbaycan müəllimi”nə bildiri ki, saytın ideyası da özünəməxsusdur və bu fikir iştirak etdiyi yay düşərgələrinin fəaliyyətlərini və məqsədini insanlara çatdırmaq məqsədindən qaynaqlanıb: “<https://www.bismart.az/anasehife> adlandırdığım sayt üzərində 3 ay işlədim. 8000 sətirdən ibarət kodlaşdırmadan ərsəyə gətirdiyim saytın domen adı İsmayıl rayonu ilə bağlıdır. Belə ki, “ağıllı” sözü, yəni “smart” və “İsmayıl”nın “İsma” hissəsini əhatə edir”.

İhsan leqo mühəndisliyi və data analitikaya da böyük maraq göstərir: “Leqo hissələrindən ibarət müxtəlif videoməzmunlar çəkib öz “YouTube” kanalında yerləşdirirəm, 20 mindən çox baxış əldə edirəm”.

İhsan deyir ki, mütaliəni də çox sevir. Ən çox müasir informasiya texnologiyaları sahəsini araşdırır. Analitika onun üçün çox maraqlıdır, davamlı suallar verir, texnologiyaları araşdırır: “10-a qədər “game art” və “thinlercad” proqramları ilə müxtəlif oyunlar hazırlamışam, “Scratch” proqramını təkmilləşdirmişəm”.

Ruhiyyə DASSALAHLI

Etibarsız sayılır

Cəlilabad şəhər 8 nömrəli Texniki və Humanitar fənlər təmayüllü məktəb-liseyi 1992-ci ildə bitirmiş Nəhmədova (Abasova) Nərgiz Ələvsat qızına verilmiş 257790 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 42 nömrəli tam orta ümumtəhsil məktəbin IX sinfini 2018-ci ildə bitirmiş Dadaşzadə Ülvi Baba oğluna verilmiş C-180517 nömrəli ümumi orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 116 nömrəli tam orta ümumtəhsil məktəbin IX sinfini 2009-cu ildə bitirmiş Eynullazadə Əlizaman Əhməd oğluna verilmiş A-758800 nömrəli əsas təhsil haqqında şəhadətnamə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 20 nömrəli məktəb-liseyi 2016-cı ildə bitirmiş Bədirxanov Elməddin Xudbəddin oğluna verilmiş A-517399 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

D.Bünyadzadə adına Azərbaycan Xalq Təsərrüfatı İnstitutu tərəfindən 1977-ci ildə Abdullayev Həzi İmamqulu oğluna verilmiş B-1-000795 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Gəncə Dövlət Universiteti tərəfindən 1997-ci ildə Ələkbərova (Məmmədova) Gülşən Ələddin qızına verilmiş A-007803 nömrəli bakalavr diplomu və diploma əlavə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Şəmkir rayon Dəllər Daşbulaq kənd tam orta ümumtəhsil məktəbi 1985-ci ildə bitirmiş Hüseynova Səriyyə Cəlil qızına verilmiş 018058 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Goranboy rayon Aşağı Ağcakənd qəsəbə tam orta ümumtəhsil məktəbin IX sinfini 2003-cü ildə bitirmiş Kərimova Aynur Yaqub qızına verilmiş B-662553 nömrəli ümumi orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Şirvan Dövlət İqtisadiyyat və Humanitar Kolleci tərəfindən 2019-cu ildə Cəfərova (Əzizova) Səidə İlqar qızına verilmiş AA-120319 nömrəli diplom və diploma əlavə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 221 nömrəli tam orta ümumtəhsil məktəbi 2021-ci ildə bitirmiş Əliyeva Ülviyyə Bünyad qızına verilmiş E-361152 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Ağdaş rayon Yenice kənd tam orta ümumtəhsil məktəbin IX sinfini 1990-cı ildə bitirmiş Məmmədov Tərlan Məmməd oğluna verilmiş 631205 nömrəli ümumi orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Gəncə şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbi 2004-cü ildə bitirmiş Pənəhova Könül Kəmaləddin qızına verilmiş 116736 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

BSU-nun nəzdində Məktəb-Lisey Kompleksini 2011-ci ildə bitirmiş Qocayeva Elnarə Namiq qızına verilmiş A-005237 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 159 nömrəli tam orta məktəbin nəzdində 6 nömrəli axşam - qiyabi məktəbi 1993-cü ildə bitirmiş Məmmədova Aida Hüseynalı qızına verilmiş AN-054910 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

İmişli şəhər 7 nömrəli tam orta

ümumtəhsil məktəbi 2003-cü ildə bitirmiş Babayeva Elvina Rəsət qızına verilmiş A-657937 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası tərəfindən 2007-ci ildə Poddolskiy Sergey Qriqoriyeviçə verilmiş B-084967 nömrəli bakalavr diplomu və diploma əlavə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Şəmkir rayon Santəpə kənd tam orta ümumtəhsil məktəbi 2000-ci ildə bitirmiş Hüseynova (Mehdiyeva) Aygün Şavaqət qızına verilmiş 434056 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Astara rayon Təngərüd kənd tam orta ümumtəhsil məktəbin IX sinfini 2006-cı ildə bitirmiş Qəmxarova Vüsalə Çingiz qızına verilmiş A-322561 nömrəli ümumi orta təhsil haqqında şəhadətnamə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Qərbi Kaspi Universiteti tərəfindən 2019-cu ildə Zahidli İbrahim Mirəğa oğluna verilmiş C-041100 nömrəli bakalavr diplomu və diploma əlavə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Mingəçevir şəhər 2 nömrəli tam orta ümumtəhsil məktəbin VIII sinfini 1991-ci ildə bitirmiş Abdullayeva Leyla Elxan qızına verilmiş 781944 nömrəli ümumi orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

D.Bünyadzadə adına Azərbaycan Xalq Təsərrüfatı İnstitutu tərəfindən 1984-cü ildə Əsədov Sakit Eynulla oğluna verilmiş İB-035316 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 245 nömrəli tam orta ümumtəhsil məktəbi 2007-ci ildə bitirmiş Allahverdiyev (Allahverdiyev) Fəttah Zülfiqar oğluna verilmiş B-357525 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 177 nömrəli tam orta məktəbi 2018-ci ildə bitirmiş Məmmədov Elşad Faiq oğluna verilmiş E-148399 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 86 nömrəli tam orta ümumtəhsil məktəbi 2023-cü ildə bitirmiş Məmmədli Fatimə Adil qızına verilmiş E-546748 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 3 nömrəli tam orta ümumtəhsil məktəbi 2025-ci ildə bitirmiş Məmmədbağirov Vaqif Vaqif oğluna verilmiş E-798465 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

1 nömrəli Şəki Peşə Məktəbi tərəfindən 2011-ci ildə Mahmudova (Rama-

zanova) İləhə İnqilab qızına verilmiş AN-001360 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Sabirabad şəhər 4 nömrəli tam orta məktəbi 2018-ci ildə bitirmiş Hacızadə Səbinə İsmayıl qızına verilmiş E-123512 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Abəşeron rayon Xırdalan şəhər 3 nömrəli məktəb-liseyi 1989-cu ildə bitirmiş Əbiyeva Rəna Hidayət qızına verilmiş AK-564834 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Abəşeron rayon Xırdalan şəhər 2 nömrəli tam orta məktəbi 2016-cı ildə bitirmiş Mustafayev Hüseyn Aslan oğluna verilmiş A-533237 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 183 nömrəli tam orta ümumtəhsil məktəbi 2007-ci ildə bitirmiş Həsənlı Pərviz Həsənağa oğluna verilmiş B-371692 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Biləsuvar rayon Təzəkənd kənd tam orta ümumtəhsil məktəbi 2005-ci ildə bitirmiş Qəhrəmanova Aygül Afis qızına verilmiş B-193871 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti tərəfindən 2017-ci ildə Bədəlova Pəri Asif qızına verilmiş A-123847 nömrəli bakalavr diplomu itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 219 nömrəli evdə təhsil tam orta məktəbi (Bakı şəhər 329 nömrəli tam orta ümumtəhsil məktəb) 2023-cü ildə bitirmiş Rüstəmli Mahmud Ceyhun oğluna verilmiş E-570288 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Lənkəran rayon Digah kənd tam orta ümumtəhsil məktəbi 2018-ci ildə bitirmiş Məmmədli Ağadddin Devcong oğluna verilmiş E-092123 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı Dövlət Rabitə və Nəqliyyat Kolleci tərəfindən 2024-cü ildə Əliyeva Sevinc Rauf qızına verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 115 nömrəli tam orta ümumtəhsil məktəbin IX sinfini 2023-cü ildə bitirmiş Əliyev Ağamehdi Fəud oğluna verilmiş C-761129 nömrəli ümumi orta təhsil haqqında attestat və 2025-ci ildə verilmiş E-795105 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 115 nömrəli tam orta ümumtəhsil məktəbi 2018-ci ildə bitirmiş Məmmədli Ağadddin Devcong oğluna verilmiş E-092123 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

NOVRUZƏLİ AXUNDOVUN vəfatından kədərli xəbərlərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi

Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti

aşağıda adıçəkilən kafedralarda
vakant vəzifələri tutmaq üçün müsabiqə

ELAN EDİR:

Kafedra	Vəzifə	Yer
Muğam sənəti	Dosent	1
	Professor	1
Təsviri sənət	Baş müəllim	1
	Baş müəllim 0,5 şt.v.	1
Dizayn və dekorativ-tətbiqi sənət	Dosent	1
	Baş müəllim	1
Xalq çalğı alətləri ifaçılığı	Dosent 0,5 şt.v.	1
	Baş müəllim	2
Musiqi tarixi və nəzəriyyəsi	Dosent	2
	Baş müəllim	1
Instrumental ifaçılıq	Dosent	2
Aşıq sənəti	Dosent	1
Sosial-mədəni fəaliyyət	Dosent	1
Muzeysünaslıq və turizm	Baş müəllim	1
Dram teatri və kino aktyoru	Dosent	2
	Baş müəllim	1
Səhnə danışığı	Dosent	1
Kino-televiziya sənətləri	Dosent	1
Ədəbiyyat və dillər	Dosent	2
	Baş müəllim	1
Kinoşünaslıq və ekran dramaturgiyası	Müəllim	1
	Baş müəllim	1

Müsabiqədə kafedranın profilinə uyğun peşə-ixtisas hazırlığına, elmi ad və elmi dərəcələrə, elmi-pedaqoji təcrübəyə malik Azərbaycan Respublikası vətəndaşları, həmçinin mövcud qanunvericiliyin tələbləri gözənilməklə xarici ölkə vətəndaşları iştirak edə bilərlər.

İddiaçıların müsabiqənin keçirilməsi üçün sənədlərini Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinə göndərə bilərlər.

Ünvan:

Bakı şəhəri, AZ 1065, İnşaatçılar 39
Telefon: 599-00-54 (daxili-100)

REKTORLUQ